

Drodzy Czytelnicy!

Dobiegł końca jeden etap w działalności powiatowego samorządu. Wszyscy oceniają, że nie był to czas stracony. A jaki będzie, a raczej, jaki być powinien etap następny, po 27 października br.? Moim zdaniem powinien być jeszcze bardziej pracowity i efektywny dla powiatu.

W Polsce krzepnie demokracja, coraz lepiej znane są zasady samorządowych działań. Przyszli radni nie będą musieli już tracić czasu na uczenie się samorządności. Powiat ma już opracowane i przyjęte do realizacji, istotne dla jego dalszego rozwoju, programy i nie ma potrzeby tworzenia nowych. Myślę tu szczególnie o strategii rozwoju powiatu, strategii rozwiązywania problemów społecznych, opracowanych i zgłoszonych do realizacji innych programach mających na celu poprawę bazy oświatowej, infrastruktury komunalnej, turystycznej i zmniejszenie bezrobocia.

Mamy wypracowany własny program promocji powiatu i jego również nie ma potrzeby zmieniać. Należy tylko zadbać o większe środki w budżecie na promocję i wzmocnienie kadrowe wydziału, który jest w stanie zaproponować jeszcze bogatszą ofertę promocyjną. Nawiązana współpraca z powiatem niemieckim i szwedzkim, a ostatnio także z cieszyńskim stwarza duże szanse na wymianę gospodarczą i kulturalną. Szczególnie ta ostatnia wymagać będzie wsparcia finansowego.

Przyszła kadencja samorządu powinna być skierowana na większy rozwój gospodarczy i kulturalny. Gospodarka nie wymaga uzasadnienia. Kultura stanowi o tożsamości narodu. Właśnie szczególnie teraz, w dobie integrowania się Polski z Unią Europejską, nie powinno się jej lekceważyć. To jeden z powodów jej rozwoju. Drugi - słupska wieś nie może stać się pustynią kulturalną. Potrzebne są nowatorskie działania o charakterze integracyjnym, ale również edukacyjnym i artystycznym.

W najbliższych latach ogromnie ważna będzie oświata i szeroko rozumiana edukacja. Z jednej strony będzie poszerzał się rynek pracy, który zacznie stawiać coraz większe wymagania. Z drugiej - pełne otwarcie się na Europę wyzwalać będzie dążenie do szybszego dostosowania się do życia w nowoczesnych społeczeństwach.

Jaki zatem powinien być ten nowy etap w powiatowej działalności samorządowej? Będzie musiał być na pewno bardzo proeuropejski.

Grażyna Pokuć
Wicestarosta Słupski

W numerze:

* Troszczyli się o powiat	4
* Przyjazny mieszkańcom	8
* Powiat słupski w latach 1998-2002	10
- ciąg dalszy	
* Na ogrodach można zarobić	13
* Kłopoty finansowe POŁO	14
* Pożyczki na pierwszą pracę	15
* Zdrowie wiejskich kobiet	16
* Świąteczna na tornistrze	17
* Sprzątanie w Słonowicach	19
* Unia w oczach dzieci	19
* Wyróżnieni za dobrą promocję	20
* „Kaszébscze odzék”	21
* Trenowy uklon pamięci	22

ZAPRASZAMY GMINY DO PREZENTACJI WŁASNYCH OSIĄGNIĘĆ I PROBLEMÓW NA ŁAMACH „POWIATU SŁUPSKIEGO”

„POWIAT SŁUPSKI” - Biuletyn Informacyjny

Wydawca: Starostwo Powiatowe w Słupsku
Redaguje zespół: **Zbigniew Babiarz-Zych** (przewodniczący),
Leszek Kreft (z-ca przewodniczącego), **Eugeniusz Diakun**,
Jolanta Sienkiewicz, **Mirosław Górak**, **Jan Fąfara**.

Adres redakcji: Wydział Rozwoju, Promocji Powiatu i Zdrowia,
Starostwo Powiatowe, 76-200 Słupsk, ul. Szarych Szeregów 14,
tel. (059) 842-54-17, fax. (059) 842-71-11

e-mail: starostwo.powiatowe@powiat.slupsk.pl;

<http://www.powiat.slupsk.pl>

Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam i listów, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w tekstach. Materiałów nie zamówionych nie zwracamy.

Skład komputerowy i łamanie: **Mirosław Górak**

Druk: Zakład Poligraficzny „Grawipol”, 76-200 Słupsk, ul. Poznańska 42, tel./fax (059) 842-65-55

Zdjęcia: **Jan Maziejuk**, **Zbigniew Podolak** (na okładce)

Na zdjęciach na okładce: Na trasie Gwiaździstego Rajdu Rowowego w Kobylnicy; elektrownia wodna na rzece Łupawie w Poganicach

Biuletyn rozsyłany jest do radnych, parlamentarzystów, wszystkich sołtysów, jednostek OSP, szkół, domów kultury, jednostek organizacyjnych powiatu, firm biznesowych oraz urzędów miast i gmin. Zamieszczony jest również na stronie internetowej: www.powiat.slupsk.pl

Sprawozdanie z działalności Rady Powiatu Słupskiego w latach 1998-2002

Troszczyli się o powiat

Żadne sprawozdanie nie odda wszystkich działań Rady, a tym bardziej atmosfery, jaka im towarzyszyła. Radni powiatowi pracowali przeważnie w atmosferze wielkiego zainteresowania o losy mieszkańców powiatu i realizację zadań, które stanęły przed nimi na progu kadencji. Pracę Rady cechowała kultura polityczna. Nawet, niekiedy różniąc się w wielu sprawach, w ostateczności zwyciężało poczucie wspólnoty celów. Potrafiono myśleć i działać we wspólnym interesie.

Radni na sali obrad

Fot. J. Maziejuk

Działalność Rady Powiatu

Rada Powiatu Słupskiego zainaugurowała działalność na sesji 6 listopada 1998 roku. Wzięło w niej udział 34 radnych - na 35 wybranych. Pierwsze dwa posiedzenia poświęcone były wyborom władz powiatowych. Przewodniczącym Rady Powiatu został Tomasz Wszółkowski, a jego zastępcami Stanisław Jank i Zbigniew Kamiński. Wybrano również starostę słupskiego, którym został Stanisław Kądziela, wicestarostą Grażyna Pokuć i pozostałych członków Zarządu w osobach: Teresy Szamlickiej, Zbigniewa Kowalczyka, Andrzeja Kordylasa, Lesława Rękasa. Powołano siedem stałych komisji problemowych. W kończącej się kadencji 1998-2002 Rada Powiatu zbierała się na 38 sesjach plenarnych, podjęła 234 uchwały, wypracowała wiele stanowisk i opinii w istotnych dla mieszkańców powiatu sprawach. Podjęła 12 uchwał ściśle merytorycznych, 165 o charakterze organizacyjnym, 49 finansowych. Wszystkie uchwały, istotne dla prawidłowego funkcjonowania powia-

tu, zostały wykonane. Różnorodność zadań ustawowo nałożonych na powiat wpływała bezpośrednio na działalność powiatowego samorządu. Jednak działalność Rady zależała w największym stopniu od aktywności radnych. To oni wyrażali opinie, zgłaszali interpelacje, formułowali wnioski, nad którymi pracował potem Zarząd Powiatu.

Ocena bieżącej sytuacji

Raz w roku Rada przyjmowała informację komendanta miejskiego Policji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Także komendant Państwowej Straży Pożarnej corocznie informował o działaniach dotyczących ochrony przeciwpożarowej, a Powiatowy Inspektor Sanitarny - o warunkach zdrowotnych środowiska, stanie sanitarnym obiektów użyteczności publicznej, nadzorze sanitarnym, higienie dzieci i młodzieży oraz jakości żywności i żywienia w zakładach gastronomicznych. Raz w roku Rada Powiatu przyjmowała też informacje od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska. Do jej składania zobowiązała WIOŚ na podstawie uchwały podjętej 8 listopada 1999 roku. O wykorzystaniu wód podziemnych i powierzchniowych informował radnych Geolog Wojewódzki.

Po wprowadzeniu od 1 stycznia 1999 roku ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym oraz nowych zasad finansowania jednostek służby zdrowia, problem ten znalazł się w kręgu zainteresowania Rady Powiatu. Na podstawie informacji uzyskiwanych z Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Słupsku, samorządów gminnych, Rada Powiatu wyrażała swoją opinię i podejmowała stanowiska, które kierowała następnie m.in. do rządu RP, marszałka województwa pomorskiego, Pomorskiej Regionalnej Kasy Chorych. Apelowala w nich o pilne podjęcie działań naprawczych w ochronie zdrowia, zwrócenie szczególnej uwagi na problemy podstawowej opieki zdrowotnej. Poparła też m.in. ogólnopolski protest pielęgniarzek i położnych, uznając, że jego podłożem jest pogarszająca się sytuacja bytowa tej grupy zawodowej. Zwróciła się do marszałka województwa pomorskiego o podjęcie w trybie pilnym decyzji o niezwłocznym przekazaniu gminom nieruchomości, w których znajdują się placówki służby zdrowia. Wykazując troskę o zdrowie mieszkańców przyjęła powiatowy „Program Zdrowego Stylu Życia na lata 2000-2002”, który jest jeszcze realizowany. Za priorytetowe uznano w nim stworzenie warunków do większej aktywności ruchowej mieszkańców, a szczególnie dzieci i młodzieży, poprawy sposobu żywienia, zmniejszenia zjawiska patologii społecznych, większej edukacji zdrowotnej społeczeństwa i szerszych działań w zakresie promocji zdrowia. Samorządowi powiatowemu podlega Powiatowy Obwód Lecznictwa Ogólnego - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Słupsku. Rada Powiatu, oceniając działalność POLO zobowiązała

dyrekcję tej jednostki do opracowania i wdrożenia programu naprawczego.

Walka z bezrobociem i zmiany w oświacie

Powiat przejął trudne zadania związane z bezrobociem. Skala tego zjawiska wymagała podjęcia wielu działań. Rada Powiatu wielokrotnie zwracała się do władz centralnych o zwiększenie funduszy na walkę z bezrobociem, o środki na prace interwencyjne i roboty publiczne.

Rozwój społeczny i gospodarczy

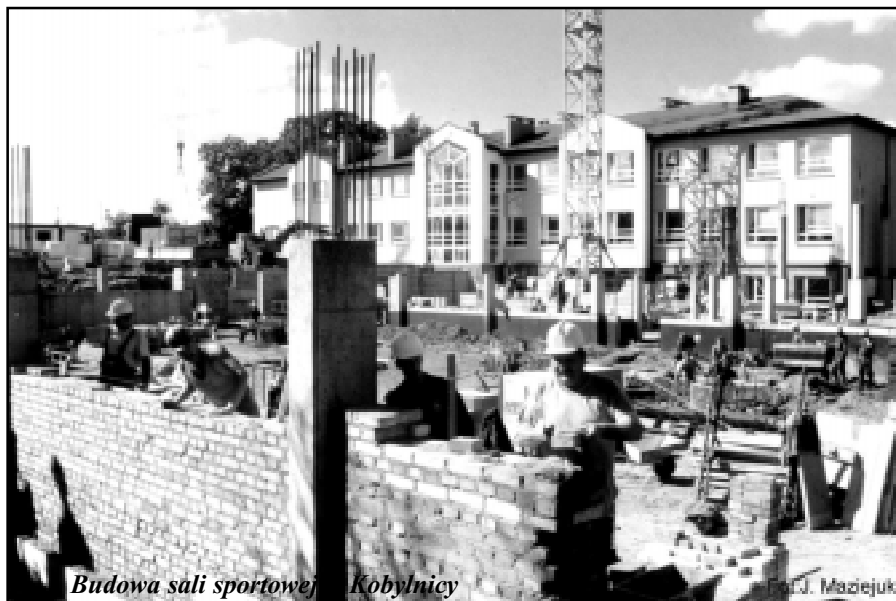
W 2001 roku Rada Powiatu przyjęła do realizacji „Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Słupskiego na lata 2002-2011”. Określa ona przyszłościową wizję powiatu, zadania w zakresie gospodarki, kształtowania przestrzeni, rozwoju społecznego, ekologii i infrastruktury. W 2002 roku Rada Powiatu uchwaliła „Powiatową Strategię

monty i modernizację dróg powiatowych. Pieniądże te pozwoliły poprawić stan techniczny 92,9 km dróg oraz przebudować trzy mosty - w Krzynie, Sierakowie i Zgojewie o łącznej długości 25,6 metrów bieżących. Zakresem robót objęto drogi o dużym znaczeniu turystycznym i gospodarczym, których stan techniczny był bardzo zły. Rada zainicjowała współpracę zagraniczną. Podpisane zostały porozumienia o partnerskiej współpracy z powiatem Kreis Herzogtum Lauenburg w Niemczech i Landstingiem Kronoberg w Szwecji. Współpraca ta dotyczy wymiany doświadczeń w działalności samorządowej, między grupami specjalistów, przedsiębiorców i młodzieży. Rada Powiatu zdecydowała też m.in. o podjęciu przez powiat słupski współpracy z powiatem cieszyńskim. Odpowiednie porozumienie podpisano 16 października 2002 roku.

Interpelacje i zapytania

Powiatowi radni pierwszej kadencji złożyli w sumie 271 interpelacji i zapytań, które były skierowane do starosty słupskiego, szefów powiatowych jednostek organizacyjnych oraz jednostek wojewódzkich. Zgłaszano problemy związane ze stanem dróg i komunikacją, organizacją opieki zdrowotnej, zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego, sposobem załatwiania spraw mieszkańców powiatu przez różne instytucje. Wiele interpelacji dotyczyło problemów bezrobocia, budżetu i oświaty. Radni sprzeciwiali się zamiarom likwidacji linii kolejowych, występowali o usprawnienie komunikacji kolejowej w kierunku Trójmiasta, wydłużenia połączeń na trasach komunikacji PKS. Domagali się interwencji państwa w skupie zbóż, przywrócenia spławności rzek Słupi i Skotawy. Interpe-

ciąg dalszy na str. 6

Budowa sali sportowej w Kobylńcu

Wnioskowano o zmiany przepisów dotyczących uprawnień do zasiłków dla bezrobotnych i wielkości środków na pomoc społeczną. Domagano się wielokierunkowej pomocy dla środowisk wiejskich, zwłaszcza dla wsi popegeerowskich tańszych kredytów dla małej i średniej przedsiębiorczości, większego wsparcia dla agroturystyki. W czerwcu 1999 roku Rada Powiatu uchwaliła „Program przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji wsi w powiecie słupskim do 2002 roku”. Tylko skromne środki finansowe przyznawane z Krajowego Funduszu Pracy i małe uprawnienia samorządu powodują, że skuteczność podejmowanych działań nie jest zadowalająca. Samorząd powiatowy, pomimo dużego zaangażowania, nie był w stanie uporać się z tym trudnym problemem.

Wiele uwagi poświęcono problemom oświaty ponadgimnazjalnej. Ważnym zadaniem było m.in. wdrożenie reformy oświaty, czemu poświęcono kilka sesji. Debatowano na nich nad kształtem oświaty, określono profile kształcenia i kierunki rozwoju szkolnictwa. Zatwierdzono nową sieć publicznych szkół ponadgimnazjalnych, nowe ich nazwy i zakresy kształcenia.

Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2002-2012”, która stanowi główną wykładnię zadań dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku. Przygotowano programy powiatowe, które ujęto w „Wieloletnim Planie Przedsięwzięć Organizacyjno-Inwestycyjnych dla Powiatu Słupskiego na lata 2002-2006”. Ostatecznie zakwalifikowano do niego 28 wniosków pod nazwą „Powiatowe Programy Operacyjne – Aplikacje Projektów na lata 2002-2006”. Rada pozytywnie zaopiniowała te dokumenty, traktując je jako otwarte propozycje do rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu.

Każdego roku Rada Powiatu dyskutowała o budżecie, ustalała jego plan, oceniała realizację. Ważnym jej uprawnieniem było udzielanie absolutorium Zarządowi Powiatu za wykonanie budżetu. W żadnym z podsumowanych trzech lat nie było powodów, aby absolutorium tego zarządowi nie udzielić!

Odważna decyzja

Częstym tematem powiatowych sesji były drogi. Rada Powiatu podjęła odważną decyzję o zaciągnięciu przez powiat 15-milionowego kredytu na re-

Fot. J. Maciejuk

lowali w sprawie bezpłatnego dowozu dzieci do szkół ponadgimnazjalnych, dożywiania i zakwaterowania młodzieży

Budowa pełnowymiarowej sali sportowej w Dębnicy Kaszubskiej

szkolnej, reorganizacji Poradni Psychologicznej – Pedagogicznych w Słupsku i Ustce, większego wykorzystania obiektów szkolnych w sezonie letnim na potrzeby wypoczynku dzieci i młodzieży. Troszczyli się też o środki na budowę hali sportowej przy Liceum Ogólnokształcącym w Ustce i inne inwestycje oświatowe. Interweniowali w sprawie likwidacji internatu ZSR w Słupsku, zwiększenia funduszy na zakup podręczników i na bilety dla pierwszoklasistów dojeżdżających do szkół powiatowych.

Radni wielokrotnie upominali się o zatrudnienie bezrobotnych w ramach robót publicznych i prac interwencyjnych, zawieranie umów na te prace i refundację gminom ponoszonych wydatków na ten cel; większe fundusze z Krajowego Urzędu Pracy na szkolenia bezrobotnych oraz przeprowadzanie kontroli legalności zatrudnienia. Postulowali zatrudnienie bezrobotnych do prac drogowych, poprawę warunków pracy Powiatowego Urzędu Pracy, zmianę przepisów dotyczących przyznawania świadczeń emerytalnych byłym pracownikom PGR i zwiększenie ofert pracy dla absolwentów szkół. Zgłaszali propozycję emisji obligacji powiatowych jako źródła pozyskania środków na modernizację dróg. Upominali się też o dodatkowe etaty dla komisariatów policji. Na wszystkie interpelacje udzielono odpowiedzi, jednak nie wszystkie mogły być załatwione po ich myśli.

Działalność komisji

22 stycznia 1999 roku Rada Powiatu powołała siedem stałych komisji i jedną doraźną - Statutową. Pracowały komisje: Rewizyjna; Budżetu i Finansów; Rolnictwa; Leśnictwa i Ochrony Środowiska; Rozwoju Gospodarczego i Przeciwdziałania Bezrobociu; Bezpieczeństwa i Praworządności; Zdrowia i Polityki Społecznej; Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej. Do pracy w komisjach zgłosili akces wszyscy radni. **W okresie sprawozdawczym wszystkie komisje odbyły łącznie 259 posiedzeń.** Komisja Statutowa zbierała się 6 razy i po opracowaniu projektu Statutu, Regulaminu Organizacyjnego Starostwa oraz innych dokumentów organizacyjnych na podstawie decyzji Rady Powiatu została rozwiązana 4 października 1999 roku. Komisje pracowały w oparciu o przyjmowane każdego roku przez Radę Powiatu plany pracy, opiniowały projekty uchwał, przygotowywały pod obrady sesji opinie dotyczące zagadnień problemowych.

Komisja Rewizyjna

Komisja odbyła 33 posiedzenia. W początkowym okresie jej członkowie zapoznawali się ze strukturą organizacyjną, sytuacją finansową jednostek powiatu i re-

mocy Społecznej w Machowinie i Machowinku. Na trzech posiedzeniach prowadzono szkolenia w zakresie zasad przestrzegania tajemnicy państwowej, służbowej i skarbowej, ochrony dóbr osobistych, przygotowania wniosku o udzielenie absolutorium zarządowi. Każdego roku w marcu komisja kontrolowała wykonanie budżetu powiatu i przygotowywała do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku wnioski w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu. Wnioski te przedkładała też Radzie Powiatu. Wszystkie złożone trzy wnioski były pozytywne! Przedmiotem obrad komisji były również zagadnienia związane z gospodarką środkami specjalnymi w 1999 roku, analiza zatrudnienia w starostwie i jednostkach powiatu. **Zastanawiano się nad racjonalizacją zatrudnienia, kształtem organizacyjnym starostwa i podległych mu jednostek. Wnikliwie przeanalizowano fundusz płac w starostwie.** Komisja analizowała też postęp prac na budowie Domu Pomocy Społecznej w Lubuczewie i hali sportowej przy LO w Ustce, oceniała promocję powiatu. W sumie przeprowadziła 14 kontroli w starostwie i jednostkach powiatu. Ich wynikiem było podjęcie 19 wniosków, które przedłożono Radzie Powiatu. **Kontrole dotyczyły również realizacji inwestycji i wykorzystania środków budżetowych na prowadzone remonty, przydziału mieszkań będących własnością powiatu, realizacji dochodów z mienia powiatu, terminowości płacenia podatków i składek ZUS przez starostwo i**

Budynek nowego Gimnazjum w Dębnicy Kaszubskiej

Fot. J. Maziejuk

alizacją przez nie zadań. Wizytowali wydziały starostwa, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Szkół Technicznych, Liceum Ogólnokształcące i Bursę Młodzieżową w Ustce, Domy Po-

podległe mu jednostki, organizacje przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków. Wyniki kontroli były na ogół pozytywne, a wnioski przekazywane do realizacji, zostały zrealizowane.

Komisja Budżetu i Finansów

Komisja odbyła 39 posiedzeń. Zajmowała się analizą budżetu powiatu we wszystkich jego aspektach. Oceniała go w okresach rocznych i półrocznych. Opiniowała projekty uchwał w sprawie dokonywanych zmian w budżecie, które były spowodowane przede wszystkim wielkością subwencji i dotacji przyznawanych na realizację zadań powiatu, szczególnie na utrzymanie domów pomocy społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy i nadzoru budowlanego. Zmiany wynikały też z podziału nadwyżki budżetowej oraz podziału subwencji oświatowej i drogowej. **W wypowiedziach radnych dominowało często zaniepokojenie brakiem perspektyw rozwoju powiatu przy w sumie niskich dochodach własnych, dotacjach i subwencjach zabezpieczających z trudem bieżące potrzeby.**

Wiele uwagi radni z komisji poświęcali drogom powiatowym. Oceniali przygotowania do wyboru banku do obsługi powiatu. Szczegółowo analizowali i opiniowali skutki finansowe związane ze zmianami organizacyjnymi w powiatowej oświacie. **Niepokój komisji budziły decyzje wojewody pomorskiego na podstawie których zmniejszono dotacje i subwencje dla powiatu. Dotyczyły one najczęściej środków dla domów pomocy społecznej.** Komisja na bieżąco analizowała problemy finansowe tych placówek, dyskutowała o programach naprawczych. Interesowała się pozyskiwaniem przez starostwo i podległe mu jednostki dodatkowych środków finansowych na ten cel. Sprawdziała rzetelność wykonywania uchwał w sprawie zasad wynajmowania pomieszczeń w starostwie. Analizowała koszty funkcjonowania internatu Zespołu Szkół Rolniczych w Słupsku oraz koszty działalności Bursy Młodzieżowej w Uście. Wypowiadała się też m.in. w sprawie wydatków na promocję powiatu.

Komisja Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska

Komisja w okresie kadencji odbyła 34 posiedzenia. Wiodącym ich tematem była ochrona środowiska w powiecie słupskim, związana z tym gospodarka wodno-ściekowa, czystość powietrza, jezior, rzek, gospodarka odpadami. Radni spotykali się z przedstawicielami delegatury

Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Słupsku. Wypowiadali się w sprawie przychodów i wydatków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Odwiedzili m.in. Zakład Eksploatacji Wysypiska w Bierkowie. Wiele uwagi poświęcili sprawie chorób bydła, dlatego często spotykali się z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii, z którymi analizowali stan

bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego. **Z inicjatywy komisji zorganizowano dla rolników targowisko w gminie Kobylnica.** Każdego roku interesowano się przebiegiem kampanii żniwnej. **Wspólnie z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Strzelinie komisja organizowała spotkania z przedstawicielami firm skupujących zboże i z producentami zbóż.** W kręgu zainteresowania radnych była również gospodarka kopalinami, legalność funkcjonowania kopalń i ich rekultywacja. **Krytycznie odnoszono się do zaniechania konserwacji wielu rowów i przepustów drogowych.** We wrześniu 2000 roku komisja spotkała się z dyrektorem Słowińskiego Parku Narodowego. W sferze zainteresowania radnych były m.in. sprawy związane z funkcjonowaniem parku i współpraca z lokalnym samorządem. Z geologiem powiatowym dyskutowano o wykorzystaniu wód podziemnych do nawadniania pól. W lutym 2001 roku omówiono program SAPARD skierowany do rolników. **Zajmowano się sprawą rozdysponowania przez AWRSP gruntów rolnych i dyskutowano o problemach młodych rolników.** W Nadleśnictwie Damnica rozmawiano z Łowczym Powiatowym o szkodach wyrządzanych przez zwierzynę leśną. Komisja zajmowała się również problemami firmy STOLON, działalności Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, budową elektrowni wiatrowych w gminach powiatu, przygotowaniem produkcji biopaliwa w Syczewicach i słoju w Charnowie.

Komisja Rozwoju Gospodarczego i Przeciwdziałania Bezrobociu

Komisja odbyła 35 posiedzeń. Zajmowała się wieloma różnymi sprawami, jednak najwięcej czasu poświęciła problemowi bezrobociu. Współpracując z Powiatowym Urzędem Pracy analizowała na bieżąco sytuację na rynku pracy. **Z jej inicjatywy odbyły się sesje Rady Powiatu poświęcone problemom bezrobocia. Zwracano na nich uwagę na skalę zjawiska, na konieczność angażowania w jego rozwiązanie wszystkich sił i możliwości.** Z dużym zainteresowaniem obserwowano prace związane z opracowaniem programu działania w zakresie aktywizacji wsi i przeciwdziałania bezrobociu w powiecie słupskim do 2002 roku. Zostały w nim uwzględnione opinie i wnioski członków komisji i miały one istotny wpływ na jego ostateczny

kształt. **W styczniu 2000 roku samorząd powiatowy przejął od administracji rządowej Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku.** Członkowie komisji zainteresowali się zaraz warunkami pracy PUP oraz jego aktywnością w pozyskiwaniu środków na aktywne formy walki z bezrobociem. Raz na pół roku oceniano realizację programu. Ponadto komisja interesowała się rozwojem branży turystycznej oraz przygotowaniem powiatu do sezonu letniego. Jej członkowie uczestniczyli w posiedzeniach Powiatowej Rady Zatrudnienia, upominali się o zwiększenie funduszy na promocję. Interesowali się m.in. też możliwościami pozyskiwania środków na promocję i inne zadania powiatu z funduszy pomocowych. **Jednym z ważniejszych zadań komisji było zaangażowanie się w opracowanie strategii rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu na lata 2002-2011.**

Komisja Bezpieczeństwa i Praworządności

Komisja zbierała się 43 razy. Realizując swój program ściśle współpracowała z komendantem miejskim Policji, komendantem miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Słupsku, dyrektorem Zarządu Dróg Powiatowych, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym. Na obradach dyskutowano o rosnącym zagrożeniu przestępczością, o bezpieczeństwie na drogach, funkcjonowaniu komisariatów. **Radni od-**

ciąg dalszy na str. 8

wiedzieli komisariaty w Główezcach, Kępicach, Kobylnicy i Smóldzinie. Z uwagą śledzili proces reformowania się policji. Postulowali zwiększenie liczby funkcjonariuszy w miejscowościach wczasowych oraz na potrzeby ruchu drogowego. Dyskutowali o problemie przestępczości w gminach, potrzebie organizowania różnego rodzaju imprez, szkoleń i prelekcji dla młodzieży. Na jednym ze wspólnych posiedzeń z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji omówiono stan zagrożenia w ruchu drogowym. Z przedstawicielami Dyrekcji Dróg Publicznych analizowano problem bezpieczeństwa pod kątem niezbędnych prac na drogach i właściwego ich oznakowania. Komisja angażowała się też w sprawy realizacji programu remontu i modernizacji dróg powiatowych. Śledziła zakres wykonywanych robót. Radni opiniowali poszczególne warianty określające zakres planowanych robót drogowych, a później ich realizację. Pracę strażaków oceniano zawsze z uznaniem. Na jedno z posiedzeń zaproszono przedstawicieli Straży Granicznej. Komisja otrzymywała zawsze bogaty materiał od Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Zajmowała się funkcjonowaniem Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego, działalnością Powiatowego Komitetu Przeciwpowodziowego oraz przebiegiem poboru.

Komisja Zdrowia i Polityki Społecznej

Komisja odbyła 33 posiedzenia. Na początku kadencji zajmowała się głównie organizacją Powiatowego Obwodu Lecznictwa Ogólnego SPZOZ w Słupsku. Sytuacja finansowa tego zakładu była w sferze zainteresowania komisji przez całą kadencję. Pogarszające się warunki finansowe zakładu budziły ciągle niepokój. Radni interesowali się też działalnością Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Słupsku, budową Domu Pomocy Społecznej w Lubuczewie. Wspierali Zarząd Powiatu w działaniach o pozyskanie środków finansowych na dokończenie budowy tej inwestycji. W ścisłej współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie interesowali się realizacją zadań związanych z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych. Na spotkaniach analizowali również działalność Domów Pomocy Społecznej w Machowinie, Machowinku i Przytoku, troszczyli się o niezbędne fundusze na funkcjonowanie tych placówek, śledzili na bieżąco realizację ich programów naprawczych. W styczniu 2000 roku komisja odbyła wspólne posiedzenie z Komisją Bezpieczeństwa i Praworządności poświęcone problemowi pato-

logii społecznych i przemocy. Ważnym tematem był „Powiatowy Program Promocji Zdrowego Stylu Życia” przedłożony pod obrady komisji przez Zarząd Powiatu. Komisja była inicjatorem przeprowadzenia na sesji Rady Powiatu debaty na temat oceny systemu ochrony zdrowia po zmianach wynikających z wdrażania reformy. Radzie Powiatu przygotowała stanowisko, w którym apelowała do rządu o pilne podjęcie działań naprawczych w służbie zdrowia. Co roku wypowiadała się w sprawie godzin pracy aptek. Wiodącym jej tematem były też problemy Domu Dziecka w Ustce oraz propozycja jego prywatyzacji.

Komisja Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej

Komisja zbierała się na 36 posiedzeniach. Sporo czasu jej członkowie poświęcili sprawom zmiany struktur organizacyjnych, funkcjonowania placówek oświatowych i szkolno - wychowawczych. Komisja odbywała posiedzenia w siedzibach poszczególnych placówek. Opiniowała potrzebę utworzenia nowych szkół: Policealnego Studium Zawodowego w Ustce, Technikum Handlowego w Ustce, Policealnej Szkoły Zawodowej w Ustce oraz Leśnego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Warcinie. Analizowała statuty i regulaminy tych nowo tworzonych szkół. Wiele czasu zajęła jej ocena wdrażanej reformy oświatowej. Na posiedzeniach analizowała każdy etap tworzonej mapy szkół ponadgimnazjalnych. Efektem było przyjęcie przez Radę Powiatu planu sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych. Ponadto każdego roku, w sierpniu komisja przyjmowała informacje o stanie przygotowania placówek oświatowych do rozpoczęcia nowego roku szkolnego. Ocena tych przygotowań była zawsze pozytywna! Radni z komisji mają też swój udział w procesie reorganizacji Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Ważnymi tematami, którymi się zajmowali były sprawy inwestycji w oświacie i podziału środków finansowych na ich realizację. Ponadto troszczyli się o warunki pracy Zespołu Szkół Technicznych w Ustce; efekt jest taki, że w roku 2002 rozpoczęto rozbudowę szkoły. Wspólnie z Komisją Budżetu i Finansów przyglądano się „zasadom rozdziału środków finansowych i ich wykorzystaniu”. Omawiano także realizację dochodów własnych placówek oświatowych. Radni z komisji często zaszczykali swoją obecnością olimpiady, zawody sportowe i inne imprezy organizowane przez starostwo i urzędy gmin.

Materiał przekazany przez Biuro Rady Powiatu Słupskiego

Sprawozdanie

Przyja

W imieniu całego Zarządu, nych pragnę serdecznie po Wszyscy razem uczylimy

Mimo ograniczonych możliwości budżetowych udało się zapewnić prawidłowe funkcjonowanie wszystkich jednostek organizacyjnych powiatu. Ponieważ niemal w każdej dziedzinie powiat otrzymywał niedostateczną ilość środków, starano się je dzielić tak, aby zapewnić działalność wszystkich instytucji, w pierwszej kolejności tych, które mają bezpośredni wpływ na poprawę życia mieszkańców powiatu.

Do ważniejszych dokonań minionej kadencji należy **zaliczyć dokończenie budowy Domu Pomocy Społecznej w Lubuczewie, utworzenie Izby Dziecka w Ustce i oddanie do użytku hali sportowo-widowiskowej przy Liceum Ogólnokształcącym w Ustce.** Wartość kosztorysowa tej ostatniej inwestycji zamknęła się kwotą ponad 6,3 mln zł, a sfinansowały ją samorząd Ustki, Urząd Kultury Fizycznej i Sportu oraz wojewoda pomorski. **W Zespole Szkół Agrotechnicznych w Słupsku zlikwidowane zostały dwie kotłowne węglowo-koksowe, a budynki dydaktyczne szkoły przyłączono do miejskiej sieci grzewczej.** Natomiast w Bursie Młodzieżowej w Ustce wykonano nowe przyłącze ciepła. Ponadto Zespół Szkół Agrotechnicznych otrzymał nową drogę dojazdową, chodniki z polbruku i nowe okna w jednym z budynków dydaktycznych. **Udało się rozpocząć rozbudowę i modernizację Zespołu Szkół Technicznych w Ustce.** Roboty, na które w budżecie powiatu na 2002 roku przeznaczono 700 tys. zł wykonuje firma „Strobag” z Warszawy. Wykonawca przewiduje, iż najdalej we wrześniu 2003 roku zakończy realizację inwestycji.

To tylko niektóre z inwestycji. Ważnym zadaniem było zorganizowanie kształcenia specjalnego i objęcie tym obowiązkiem szkolnym uczniów w wieku do lat 25, upośledzonych w stopniu umiarkowanym znacznym i głębokim. Zreorganizowane zostało poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne. **W Ustce udało się utworzyć punkt konsultacyjny Akademii Marynarki Wojennej.** Dobrze rokuje on dla powiatu, bo poszerzony został zakres szkolnictwa wyższego. Powiat był skutecznie promowany, zorganizowa-

z ważniejszych dokonań Zarządu Powiatu w latach 1998-2002

zny mieszkańcom

pracowników starostwa i dyrektorów wszystkich naszych jednostek organizacyjnych dziękować Wysokiej Radzie za owocną współpracę, życzliwość i wyrozumiałość. się powiatowej samorządności.

W Dębnie Kaszubskiej otwarto izbę regionalną „Skąd nasz ród” Fot. J. Maziejuk

no wiele imprez o charakterze ogólnopolskim i wojewódzkim. Przygotowano ciekawe publikacje. W cyklu miesięcznym wydawany jest Biuletyn Informacyjny. Zapoczątkowane zostały tradycje organizacji powiatowych obchodów świąt państwowych. Co roku organizowana była Powiatowa Olimpiada Sportowa dla dzieci i młodzieży. Powiat zaangażował się w proces powstania nowych inwestycji rolnych, tj. zakładów produkujących biopaliwo oraz słód browarniany. Jest nadzieja, że w ten sposób powstaną nowe miejsca pracy, a rolnicy będą mieli zbyt na swoje produkty.

W gminie Kobylnica powstało targowisko dla rolników. Wdrożony został pilotażowy program usuwania odpadów z parkingów leśnych. Z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa podpisano porozumienie o współpracy w zakresie tworzenia warunków na rzecz aktywizacji zawodowej i pozyskiwania nowych miejsc pracy dla mieszkańców osiedli popegeerowskich. Zainicjowano wiele działań zmierzających do pozyskiwania środków pomocowych i realizacji projektów ujętych w Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego Województwa Pomorskiego, w programach PHARE, SAPARD i Banku Światowego. Dzięki dotacjom Banku Światowego udało się

m.in. zbudować drogę z Wodnicy do Charnowa i przeszkolić wielu bezrobotnych.

Powiat współuczestniczył w organizacji misji gospodarczych. Nawiązane zostały kontakty handlowe z firmami białoruskimi. Z sukcesami realizowany jest Powiatowy „Program Zdrowego Stylu Życia”, szczególnie w zakresie wspierania wczesniej diagnostyki i zwiększenia efektywności leczenia nowotworów, profilaktyki wad słuchu oraz uzależnień. W ramach programu badań nowotworowych przebadano 1724 kobiet. Bezpłatnymi badaniami słuchu objęto ok. 400 osób. Samorządy gminne przejęły miejsce gminnych ośrodków zdrowia. Wyremontowanych i zmodernizowanych zostało przeszło 90 km dróg powiatowych. Podejmowane były działania w celu utworzenia w Warcinie Wyższej Szkoły Biznesu Wiejskiego, utworzenia w Słupsku oddziału Sądu Rejestrowego i Ośrodka Migracyjnego Ksiąg Wieczystych.

Nie udało się do końca załatwić sprawy dotyczącej zakwalifikowania drogi krajowej nr 6 do sieci dróg ekspresowych. Pomimo czynionych wielu starań nie udało się też uzyskać od gminy miejskiej Słupsk dofinansowania w oczekiwanym wymiarze do kosztów utrzymania Powia-

towego Urzędu Pracy. Nie udało się zmniejszyć bezrobocia, mimo że podejmowano w tym kierunku chyba najwięcej działań i problem ten był w stałym zainteresowaniu Zarządu.

Na podkreślenie zasługuje, że organy powiatu: stanowiący - Rada oraz wykonawczy- Zarząd pracowały razem i, dzięki wspólnym wysiłkom, udało się stworzyć powiat przyjazny mieszkańcom, załatwić wiele ludzkich spraw, zrealizować sporo przedsięwzięć i wyzwolić nowe inicjatywy, które będą - mamy taką nadzieję - kontynuować przyszli radni.

W imieniu całego Zarządu, pracowników starostwa i dyrektorów wszystkich naszych jednostek organizacyjnych pragnę serdecznie podziękować Wysokiej Radzie za owocną współpracę, życzliwość i wyrozumiałość. Wszyscy razem uczylimy się samorządności powiatowej. Słowa podziękowania kieruję do wszystkich radnych, klubów, komisji oraz do wszystkich zaangażowanych w realizację powiatowych zadań pracowników.

Grażyna Pokuć
Wicestarosta Słupski

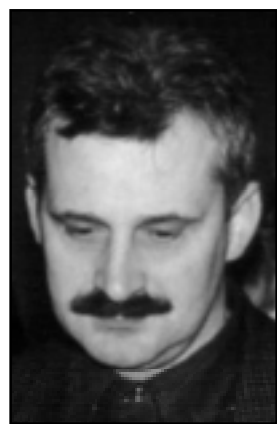
Zwiedzanie ekspozycji

Fot. J. Maziejuk

Kontynuujemy druk wypowiedzi radnych, naczelników wydziałów słupskiego starostwa i kierowników jednostek organizacyjnych powiatu na temat oceny mijających czterech lat w działalności powiatowego samorządu.

Pragnę podziękować

Andrzej Kordylas, radny Rady Powiatu Słupskiego, członek Zarządu Powiatu:

- Każdy z nas podsumowuje działalność Rady, a przede wszystkim swoją aktywność. Wielu radnych przypisuje sobie pomysły i

zadania, które wymyślili inni lub zostały zrealizowane zespołowo. Ja chciałbym wspomnieć o naszych wspólnych działaniach. Na pewno wielkim wysiłkiem organizacyjnym było zapewnienie poprawnego funkcjonowania starostwa oraz zmiana mentalności pracowników, którzy z urzędników stali się pracownikami samorządowymi - otwartymi na problemy naszych obywateli. Ubolewam, że zmiany organizacyjne nie były związane z odpowiednimi zarobkami. Sukcesem było oddanie do użytku Domu Pomocy Społecznej w Lubuczewie, hali sportowej w Ustce, rozpoczęcie rozbudowy Zespołu Szkół Technicznych w Ustce, a przede wszystkim odnowienie nawierzchni ponad 90 km dróg. Sukcesem było przygotowanie programu aktywizacji wsi i przeciwdziałaniu bezrobociu, programu zdrowego stylu życia oraz strategii rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu. Wypracowana została koncepcja funkcjonowania szkół ponadgimnazjalnych. Na pewno warto wspomnieć jeszcze o działaniach na rzecz pozyskiwania nowych miejsc pracy poprzez inicjatywę budowy biorafinerii i zakładu produkującego sól browarną.

Nie byłoby tych dokonań na pewno bez wizji i działań mojego przyjaciela, tragicznie zmarłego starosty Stanisław Kądzieli. Realizacja tych zadań

byłaby też trudna bez udziału wielu innych osób, które wspierały starostę i Zarząd Powiatu. **Pragnę podziękować wszystkim, z którymi współpracowałem, a także tym, z którymi się spierałem w wielu kwestiach.** Dziękuję pracownikom starostwa za udzielaną pomoc, życzliwe rady i inspiracje. Dziękuję moim wyborcom, dzięki którym zostałem radnym.

Życzylbym sobie, aby nowa Rada znalazła czas i pieniądze na rozwój intelektualny i duchowy naszych mieszkańców. Chciałbym, aby powstała Biblioteka Powiatowa wspomagająca biblioteki gminne, a utworzone w nich centra informacyjne miały dostęp do biblioteki internetowej. Brakuje nam także oferty kulturalnej, którą mógłby realizować Powiatowy Dom Kultury.

Pracowicie i uczciwie

Zbigniew Kamiński, wiceprzewodniczący Rady Powiatu Słupskiego, przewodniczący Klubu Radnych SLD:

- Te cztery lata minęły bardzo szybko. Aż wierzyć się nie chce. Fakt, że byliśmy pierwszymi radnymi Rady Powiatu, pozwolił mi, bez względu na wynik obecnych wyborów, zachować satysfakcję, że bardzo pracowicie i uczciwie spędziliśmy ten czas. Dla nas wszystko było nowe, pierwsze.

Oczywiście najciekawszy był sam początek. Tworzyliśmy kluby, zawiązywaliśmy koalicje. Może to dziwnie dla niektórych zabrzmie, ale wtedy wcale nie było to takie oczywiste, kto będzie rządził powiatem, a kto będzie tworzył opozycję.

Oczywiście najciekawszy był sam początek. Tworzyliśmy kluby, zawiązywaliśmy koalicje. Może to dziwnie dla niektórych zabrzmie, ale wtedy wcale nie było to takie oczywiste, kto będzie rządził powiatem, a kto będzie tworzył opozycję.

Myślę, że dobrze się stało, iż zawarliśmy umowę z Porozumieniem Ludowym. Może nie do końca potrafilimy wypracować silną pozycję w koalicji, ale dzięki temu dzisiaj jesteśmy o tę naukę mądrzejsi.

Radni rekrutowali się z różnych środowisk. Mieli różne doświadczenia samorządowe. Wbrew pozorom, sądzę, że doświadczenie wyniesione z samorządów gminnych nie zawsze pomagało być dobrym radnym powiatowym. Przyzwyczajenie niektórych kolegów i koleżanek, do tego, by nawet o najbliższych sprawach mówić na sesji, sprawiało iż niekiedy „rozmienialiśmy się na drobne” gubiąc problemy. Ale to były początki.

Końcówka naszej pracy, szczególnie po tragicznym odejściu starosty, przypominała trochę sytuację, w której wielu z nas czekało, aby ta kadencja już się skończyła.

Mimo to uważam, że dobrze zapisaaliśmy się w historii powiatu. **Stworzyliśmy prawne, organizacyjne podstawy dla funkcjonowania rad przyszłych kadencji. Szkoda, że niektórzy z nas nie znajdują się w składzie nowej Rady. Każdy klub miał w swoim składzie bardzo dobrych, pracowitych i kompetentnych radnych, którzy przydadzą się w każdym samorządzie.**

Jestem zadowolony, że udało mi się zachować do końca jedność Klubu SLD. Zakończyliśmy pracę w tym samym składzie, w jakim ją zaczynaliśmy. Uważam to za swój osobisty sukces, tym bardziej, że nie wszyscy przystępujemy do walki o nowe mandaty pod tym samym sztandarem. Wszystkim jednak z całego serca życzę powodzenia.

Skuteczna pomoc

Halina Mrozik – dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie:

- Z dniem 1 stycznia 1999 roku samorząd powiatowy przejął część zadań realizowanych przez administrację rządową. Do powiatu przeszły m.in. zadania przekraczające możliwości gmin: prowadzenie domów pomocy społecznej, placówek opiekuń-

pomocy społecznej, placówek opiekuń-

czo-wychowawczych, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, specjalistycznych placówek interwencyjnych i pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także prowadzenie rodzin zastępczych, wspieranie osób niepełnosprawnych i współpraca z organizacjami pozarządowymi. W mijającej kadencji udało się nam zrealizować szereg zadań, które w znaczny sposób poprawiły sytuację w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej. **Priorytetem było uruchomienie nowego Domu Pomocy Społecznej w Lubuczewie. Stało się to w grudniu 2000 roku. Znalazło w nim miejsce siedemdziesięciu pensjonariuszy przewlekle chorych psychicznie. We wrześniu 2002 roku liczba miejsc została zwiększona o kolejne dwadzieścia. Od dwóch lat funkcjonują też Środowiskowe Domy Samopomocy - w Potęgowie, Główniczach i Smołdzinie. Przebywają w nich również osoby z zaburzeniami psychicznymi.**

Od sierpnia 2001 roku, w ramach podpisanej umowy pomiędzy starostą słupskim a dyrektorem Aresztu Śledczego w Słupsku, skazani wykonują nieodpłatnie prace na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców domów pomocy społecznej oraz Domu Dziecka w Ustce. Problem raku miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, nasze centrum częściowo rozwiązało poprzez utworzenie i przeszkolenie rodzin zastępczych. **Na podkreślenie zasługuje również dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi, a w szczególności z Zarządem Rejonowym PCK w Słupsku, który wspiera w formie rzeczowej nasze domy pomocy społecznej, Dom Dziecka w Ustce, ośrodki pomocy społecznej oraz rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej.** Wszystkie osoby i rodziny będące ofiarami przemocy przyjmowane są przez Dom Interwencji Kryzysowej PCK, w którym udzielana jest im niezbędna pomoc materialna, prawna i psychologiczna.

Od roku nasze centrum wspiera Ośrodek Resocjalizacji Stowarzyszenia „Solidarni Plus” w Gajkach (gmina Słupsk) dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych. Ośrodek ten otrzymał m.in. wsparcie w postaci wyposażenia rzeczowego. **Jedną z ważnych inicjatyw podjętych na rzecz ograniczania skutków niepełnosprawności było zorganizowanie kursu języka migowego. Powiat nasz jako jeden z pierwszych w województwie pomorskim zorganizował taki kurs. Jego celem było podniesienie poziomu obsługi osób niepełnosprawnych z wadami słuchu (osób głuchych i niedosłyszących). Wzięło w nim udział 18 pracowników pomocy społecznej. Budynek byłego Urzędu Wojewódzkie**

go, w którym mieści się PCPR, jako jeden z nielicznych budynków użyteczności publicznej w Słupsku jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Ważnym zadaniem było opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie słupskim. Obejmuje ona lata 2002-2012. Rada Powiatu przyjęła ją do realizacji na lutowej sesji.

Centrum nasze nawiązało współpracę z Sądem Rejonowym w Słupsku, III i IV Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich w zakresie rodzinnej opieki zastępczej. We wszystkich gminach powiatu przeprowadzono szkolenie rodzin zastępczych z udziałem kuratorów zawodowych Sądu odpowiedzialnych za pracę z rodzinami zastępczymi, kierowników ośrodków pomocy społecznej, pracowników socjalnych oraz naszych pracowników współpracujących z tymi rodzinami. W wielu gminach rodziny zastępcze, zwłaszcza wcześniej przeszkolone, brały aktywny udział w spotkaniach przedstawiając zebranym m. in. umiejętności i sposoby komunikowania się z dziećmi i przygotowanie ich do pobytu w rodzinie.

Nowe nawierzchnie dróg

Stanisław Kozieł, dyrektor Zarządu dróg Powiatowych: - Reforma admini-

stracji na wprowadzona z dniem 1 stycznia 1999 roku spowodowała kolejną reorganizację polskiego drogownictwa, w wyniku której ustanowiona została nowa kategoria dróg, powiatowych. Liczone zostały do nich wszystkie dotychczasowe zamiejskie drogi wojewódzkie w granicach administracyjnych powiatu słupskiego oraz ulice wojewódzkie na terenie miasta Ustki i Kępicy. W wyniku tej reorganizacji w powiecie słupskim znajduje się 744,3 km dróg powiatowych, usytuowanych na nich 51 obiektów mostowych oraz 463 szt. przepustów drogowych.

Do utrzymania tak rozległej sieci dróg i mostów **Rada Powiatu Słupskiego w**

grudniu 1998 roku powołała Zarząd Dróg Powiatowych w Słupsku z siedzibą przy ul. Słonecznej 16 a. Po upływie prawie czterech lat należy stwierdzić, że była to trafna decyzja, gdyż drogi powiatowe zyskały prawdziwego gospodarza. Ustanowiona bowiem powiatowa administracja drogowa w sposób sprawny i odpowiedzialny zarządza i utrzymuje drogi. Bezpośrednim ich utrzymaniem zajmują się dwa Obwody Drogowe z siedzibami w Słupsku i Główniczach, w których zatrudnionych jest po 8 pracowników do wykonawstwa robót utrzymaniowych.

Dotychczasowe efekty rzeczowe na drogach były możliwe do uzyskania dzięki poczuciu odpowiedzialności za ich stan przez Radę Powiatu i Zarząd. Cenna była również współpraca ZDP z radnymi powiatu. Z dużą satysfakcją i uznaniem chcę podkreślić sprzyjający klimat dobrej współpracy. **To dzięki zrozumieniu bardzo rozległej problematyki utrzymania dróg i mostów możliwe było wyposażenie Obwodów Drogowych w niezbędny sprzęt drogowy w postaci kosiarek, zagęszczarek, pilarek, ścinarki poboczy i rębaka do rozdrabniania ściętych krzaków i gałęzi z drzew przydrożnych.** Odnowiony został również park transportowy obwodów. Nasza służba drogowa może w sposób sprawny wykonywać swoje obowiązki i szybko reagować na występujące zdarzenia na drogach zarówno w okresie letnim, jak i zimowym.

Widoczna poprawa stanu technicznego dróg i powstrzymanie ich dalszej degradacji, szczególnie w okresie dwóch ostatnich lat, była możliwa dzięki podjęciu trudnej, ale i odpowiedzialnej uchwały Rady Powiatu Słupskiego o zaciągnięciu długoterminowego kredytu bankowego w wysokości 15 mln zł z przeznaczeniem wyłącznie na utrzymanie dróg. Dzięki niemu i bardzo dobrej współpracy z samorządami miast i gmin, które włączyły się we współfinansowanie niektórych zadań w latach 1999-2002 udało się zmodernizować lub odnowić 109 km nawierzchni drogowych i przebudować trzy obiekty mostowe. Wyraźnej naprawie w pierwszej kolejności poddano najważniejsze ciągi drogowe usytuowane w pasie nadmorskim, po których odbywa się nasilony ruch turystyczny i gospodarczy. Naprawiono również wiele dróg o lokalnym znaczeniu, po których dotychczas trudno było się poruszać. Myślę choćby o takich drogach jak: Kuleszewo - Zagórki, Krużyna - Żelki, Sycewice - Komorczyn, Wiklino - Kukowo, Gąbino - Dominek, na których, w wyniku przeprowadzonych prac modernizacyjnych uruchomiona została komunikacja zbiorowa.

Reasumując, chcę podkreślić, że po-

ciąg dalszy na str. 12

prawa stanu technicznego dróg na terenie naszego powiatu w sposób widoczny zmieniła wizerunek regionu i może się stać początkiem dalszego rozwoju ruchu turystycznego i gospodarczego. Żywię nadzieję, że nowo wybrana Rada i Zarząd Powiatu Słupskiego kontynuować będą obrany kierunek utrzymania dróg powiatowych.

Bezpieczeństwo szeroko rozumiane

Grzegorz Grabowski, naczelnik Wydziału ds. Porządku Publicznego, Obronności i Zapobiegania Klęskom Żywiolowym:

Wydziału ds. Porządku Publicznego, Obronności i Zapobiegania Klęskom Żywiolowym:
- Podstawowym zadaniem dla naszego Wydziału w mijającej kadencji samorządowej

było stworzenie systemu bezpieczeństwa i ochrony powiatu oraz wypracowanie procedur związanych z funkcjonowaniem tego systemu. **Ważnym zadaniem było również powołanie do życia oraz opracowanie regulaminów i harmonogramów działań Powiatowego Komitetu Przeciwpowodziowego, Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego, Powiatowego Zespołu ds. Ochrony Przeciwpowodziowej i Ratownictwa, Rejonowego Ośrodka Ostrzegania i Alarmowania Ludności oraz dwóch komisji bezpieczeństwa – Rady Powiatu i starosty słupskiego.**

W celu ochrony ludności, zakładów pracy, urządzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowania i udzielania pomocy poszkodowanym w czasie wojny i pokoju, współdziałania w zwalczaniu klęsk żywiołowych, zagrożeń środowiska oraz usuwania ich skutków, opracowano Plany Obrony Cywilnej i Zarządzania Kryzysowego, które koordynują działania wszystkich inspekcji, straży i służb zespolonych. **W miastach i gminach powiatu oraz zakładach pracy, powołane zostały do działania zakładowe i terenowe jednostki obrony cywilnej i ochrony ludności, stanowiące odpowiednio zorganizowane i przygotowane siły ratownicze.**

Uwzględniając szeroki zakres zadań ogólnych i specjalistycznych, przewidzianych do realizacji przez te jednostki,

przede wszystkim w zakresach prowadzenia akcji ratunkowych, utworzono jednostki organizacyjne obrony cywilnej ratownictwa ogólnego i specjalistycznego. **Ogółem w powiecie funkcjonuje: 271 jednostek obrony cywilnej (w tym 71 w wyższym stopniu gotowości do działania) i 200 jednostek w podstawowym stopniu gotowości (powyżej 4 godziny, ale nie więcej jak 48 godzin). Do realizacji zadań zaangażowanych zostało blisko cztery tysiące osób.** W powiecie naszym utrzymano i zmodernizowano piętnaście magazynów sprzętu obrony cywilnej (po jednym w każdym mieście i gminie, jeden w starostwie oraz trzy w zakładach pracy gminy Słupsk i Ustka). Zmodernizowano też magazyn przeciwpowodziowy.

Mieszkańców powiatu szkoli się w ramach powszechnej samoobrony podczas zebrań wiejskich, zawodów strażackich i medycznych, konkursów, pokazów oraz popularyzacji zdjęć, plakatów, informacji i folderów. **Cztery komisje poborowe przebadaly i przygotowały do ewidencji i poboru do sił zbrojnych RP blisko cztery tysiące poborowych. Opracowaliśmy nową dokumentację „Akcji Kurierskiej”, Plany Ratownictwa Medycznego oraz treningów Systemu Wykrywania i Alarmowania.** W ciągu ostatnich czterech lat zorganizowanych zostało również osiem ćwiczeń zgrywających i wprowadzających system ochrony. Przeprowadziliśmy dziesięć konkursów specjalistycznych w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i ratownictwa.

Uzgodniliśmy współdziałanie z policją, strażą pożarną, wojskiem i samorządami w zakresie koordynacji akcji ratowniczych. **Działania te zapewniają pełne bezpieczeństwo mieszkańcom naszego powiatu oraz stworzyły warunki do niesienia efektywnej pomocy poszkodowanym.**

Zawsze blisko ludzi

Teresa Szamlicka, członek Zarządu Powiatu Słupskiego, radna gminy Kobylnica:

- Efektem mojej pracy w minionej kadencji samorządu powiatowego jest m.in. wybudowanie

trzech nowych mostów, w tym jednego w Sierakowie, położenie około 93 kilometrów nowej nawierzchni na drogach powiatowych, w tym najdłuższego, ponad 15-kilometrowego odcinka drogi z Łosina do Barcina. **Poparłam postulat mieszkańców Komorzyna dotyczący modernizacji drogi z tej miejscowości do drogi krajowej nr 6. Składałam interpelacje w sprawie budowy chodnika z Kobylnicy do Łosina, poprawy nawierzchni drogi krajowej nr 21 oraz poboczy.**

Dzięki mojej interpelacji postawiono znaki „Uwaga zwierzęta” w Kruszynie. Mieszkańcy wsi Lubuń i Kuleszewo będą mieli przystanki na żądanie. Popierałam inne słuszne postulaty i prośby mieszkańców gminy Kobylnica.

Ważnym problemem jest walka z rakiem piersi u kobiet, dlatego zorganizowałam bezpłatne badania dla kobiet mojego sołectwa. Zabiegałam o podjęcie przez Radę Powiatu stanowisk w sprawie źle funkcjonującej służby zdrowia i kas chorych. Reorganizacja Policji i jej dzisiejszy model spotykał się zawsze z moim sprzeciwem. W Radzie Powiatu poruszałam szereg spraw związanych z rosnącym zagrożeniem przestępczością i wypadkami. Wniosłam o postawienie tablic z napisem „Czarne Punkty” na drodze krajowej nr 6. Zawsze byłam blisko ludzi, zawsze miałam dla nich czas.

Doceniając duże zaangażowanie Ochotniczej Straży Pożarnej i ogromną jej służebność wobec mieszkańców, ufundowałam jej dwanaście mundurów, dziewięć par obuwia, dziewięć par spodni dresowych, koszulki dla drużyn młodzieżowych. Walczyłam o uruchomienie produkcji biopaliwa i siodła na potrzeby przemysłu spożywczego, a także o utworzenie Centrum Rolniczego w Słupsku i Wyższej Szkoły Biznesu w Warcinie.

Wszystkie te działania sprowadzały się do rozwiązania nabrzmiałego problemu bezrobocia. Są duże potrzeby społeczne, dlatego część swojej diety przeznaczam na fundusz stypendialny dla powiatowych szkół. Byłam również m.in. inicjatorką ufundowania paczek bożonarodzeniowych dla dzieci szkół w Kwakowie i Kończewie.

Na sprawach lokalnych społeczności chciałabym się nadal koncentrować. Nie boję się trudnych, gospodarczych problemów. Chciałabym kontynuować rozpoczęte już i inicjować nowe przedsięwzięcia, aby przyczynić się do stworzenia godnego życia wszystkim mieszkańcom naszego powiatu.(z)

Promowanie przedsiębiorczości

Na ogrodach można zarobić

W dniach 16-17 września br. Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Strzelinie zorganizował dla rolników, przygotowujących się do prowadzenia działalności agroturystycznej, oraz już prowadzących taką działalność, wyjazd studyjny do gospodarstw agroturystycznych w województwie zachodniopomorskim.

Chodziło o wskazanie rolnikom możliwości pozyskania dodatkowego źródła dochodu i poprawy warunków ich życia oraz zachęcenie do większej przedsiębior-

dowli.

Wizyta w gospodarstwach w Sarbinowie, Wiechowcie i Ognicy, była dobrym przykładem do pogłębienia wiedzy i pod-

Przykład urządzenia przydomowego ogrodu

czości. Uczestnicy wyjazdu dowiedzieli się, jak należy przygotować kwaterę agroturystyczną, stworzyć zaplecze rekreacyjne w obiekcie i wokół niego, jak urządzić ogród przydomowy, a nade wszystko mogli przekonać się, jakie korzyści finansowe osiąga się z prowadzenia takiej działalności. Wizyta w prywatnej przetwórni warzyw „Irena” w Chabowie posłużyła jako przykład rodzinnej przedsiębiorczości. Gospodarze w oparciu o 40-hektarowy areal potrafili rozwinąć przetwórstwo warzyw. Ich przetwórstwo zwiększa produkcję, skupuje również surowce od innych gospodarstw. Znajdują w niej zatrudnienie okoliczni mieszkańcy.

W gospodarstwie rolnym, prowadzącym fermę strusi Emu, rolnicy zobaczyli, jak gospodarze szybko przestawili się z uprawy warzyw w tunelach, nie przynoszącej im satysfakcjonującego dochodu, na bardziej dochodową hodowlę strusi. Niektórzy wykazali zainteresowanie zakupem tych ptaków jako atrakcji do swoich gospodarstw i założenia własnej ho-

patrzenia innych, ciekawych i niekonwencjonalnych rozwiązań organizacji gospodarstw. W gospodarstwie „Delsana” w Sarbinowie, jego właścicielka Nina Stańczyk (prezes Koszalińskiego Stowarzyszenia Agroturystycznego „KOSA”) przeprowadziła szkolenie dotyczące przepisów stosowanych w agroturystyce.

Ciekawa była wizyta w Szkółce Roślin Ozdobnych „HORTULUS” w Dobrzycy i Pomorskim Ogrodzie Edukacyjnym we Włokach koło Koszalina, gdzie poznano różne przykłady urządzania ogrodów z wykorzystaniem rzadko spotykanych roślin, krzewów i drzew ozdobnych.

Agroturystyka jest jedną z aktywnych form wypoczynku i spędzenia wolnego czasu. Sprzyja również zachowaniu i kultywowaniu odrębności kulturowej. To również dodatkowe źródło dochodu dla rolników, jeden ze sposobów na rozwiązanie problemów wiejskich, szczególnie tam, gdzie jest mało wydajne rolnictwo.

Czy gminy są przygotowane na przyjęcie coraz liczniejszego grona tu-

rystów preferujących aktywny wypoczynek na wsi, w zgodzie z przyrodą?

W powiecie słupskim prowadzi działalność ok. 30 gospodarstw agroturystycznych. Większość działa w pojedynkę. Istnieją stowarzyszenia agroturystyczne, ale zrzeszają prawie wyłącznie kwaterodawców, którzy nie są w stanie zapewnić bogatej oferty turystycznej. Niezrozumiała jest niechęć do tworzenia wspólnej, w oparciu o zasoby turystyczne i kulturowe, oferty sąsiadujących ze sobą gmin. Jest to najprostsza droga do zwiększenia atrakcyjności regionu.

Ważne jest też zaangażowanie władz lokalnych w proces rozwijania turystyki wiejskiej, bo bez ich udziału nie uda się stworzyć właściwej infrastruktury. Tworzenie markowych produktów wiejskich przyczynia się do ożywienia lokalnej gospodarki. Działania rozproszone - z jednej strony gospodarzy, z drugiej gmin i organizacji pozarządowych, nie przyczynia się do osiągnięcia zamierzonych celów.

Doświadczenia Unii Europejskiej, gdzie znaczną część środków przeznaczają na inwestycje turystyczne w gminach wiejskich, są dobrym przykładem na promocję regionu i podnoszenie jego atrakcyjności. U nas też dofinansowywane są projekty infrastrukturalne, chociażby w ramach unijnych programów SAPARD i ISPA.

Joanna Orłowska
Danuta Janulewicz

Rzadko spotykane rośliny i krzewy w szkółce w Dobrzycy

Kłopoty finansowe POLO

Zarząd Powiatu Słupskiego zobowiązał dyrektora Powiatowego Obwodu Lecznictwa Ogólnego – Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Słupsku Kazimierza Czyża do niezwłocznego podjęcia działań zmierzających do poprawy funkcjonowania zakładu i osiągnięcia na koniec 2002 roku dodatniego wyniku finansowego.

Zarząd zobowiązał też dyrektora do kontynuowania i rozszerzania układów z wierzycielami dotyczących ratalnej spłaty długów. Sytuacja finansowa POLO już od dłuższego czasu wzbudzała niepokój.

POLO jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej

Była, i jest nadal, przedmiotem zainteresowania Zarządu. Powiat przejął uprawnienia organu, który utworzył Obwód Lecznictwa Kolejowego na mocy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 11 czerwca 1999 roku. Już w maju rozpatrzono projekty uchwał Rady Powiatu w sprawach zmiany nazwy jednostki oraz powołania przy niej Rady Społecznej. We wrześniu rozpatrywano projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części majątku trwałego POLO. **Opiniując sprawę pozytywnie, Zarząd Powiatu miał na względzie, iż POLO powinno się samo utrzymywać, a w związku z tym mieć możliwość odpłatnego wydzierżawienia części pomieszczeń.** Rada Powiatu podzieliła ten pogląd.

W kwietniu 2000 roku rozpatrywano sprawozdanie z działalności POLO. Analizując przedłożony dokument, **Zarząd Powiatu zwrócił uwagę na zaległości płatnicze jednostki.** Odbędzie się spotkanie starosty z dyrektorem POLO dr. **Władysławem Szkopem.** Miesiąc później jeszcze raz przeanalizowano sytuację finansową jednostki. **Z informacji dyrektora wynikało, iż niezbędnym warunkiem do utrzymania działalności zakładu jest zaciągnięcie kredytu w wysokości 500 tys. zł na sfinansowanie części zobowiązań, zakupy inwestycyjne oraz rozpoczęcie napraw i remontów.** Dyrektor proponował, aby kredyt był zaciągnięty pod hipotekę, bez angażowania w tę sprawę powiatu.

Dyrektor wyjaśniał, że zakład został objęty planem restrukturyzacji ZOZ-ów, wprowadzonym przez Ministerstwo Zdrowia. Zarząd Powiatu, zwracając również uwagę na społeczny aspekt funkcjonowania jednostki, uznał za konieczne przygotowanie i przedstawienie pod obrady sesji projektu uchwały w sprawie oceny działalności POLO. **Rada Powiatu, dokonując tej oceny, w maju 2000 roku, zobowiązała dyrektora do wdrożenia i realizacji programu naprawczego, podjęcia działań w celu przejęcia notarialnego prawa własności nieruchomości przy ulicy Wileńskiej w Słupsku oraz wystąpienia do władz centralnych o ustalenie sposobu realizacji postanowień dotyczących nieruchomości w Szczecinku i Koszalinie.**

W październiku 2000 roku opracowano i przekazano pod obrady Rady projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntu przez POLO. W styczniu 2001 roku była już też uchwała Rady Powiatu w sprawie zgody na wydzierżawienie lub wynajęcie majątku trwałego jednostki. **W lutym dyrektor składając sprawozdanie z realizacji programu naprawczego informował Radę, iż POLO zakończyło działalność deficytem i dlatego wystąpił do Rady Społecznej o wyrażenie zgody na zaciągnięcie kredytu.** Informował też, iż negocjuje z ZUS, PKP i Kasą Chorych sprawę zadłużenia. Poinformował, że jest przygotowany do spłaty zadłużenia bez odsetek.

W kwietniu 2001 POLO otrzymało zgodę na wydzierżawienie, w drodze przetargu, nieruchomości położonej w Koszalinie. W październiku, stosownie do wniosku dyrektora o urlopowanie na czas kadencji Sejmu, Zarząd powierzył pełnienie obowiązków dyrektora jednostki **Irenie Pogodzińskiej.** Pełniła ona tę funkcję do 10 marca 2002 roku. W grudniu 2001 roku powołano nową 8-osobową Radę Społeczną. Tworzyło ją m.in. pięciu przedstawicieli Rady Powiatu. W lutym 2002 roku Zarząd Powiatu podjął rozmowy z Kazimierzem Czyżem, kandydatem na stanowisko dyrektora POLO, a następnie 11 marca zawarł z nim umowę na zarządzanie jednostką do 30 czerwca 2005 roku.

W marcu 2002 roku Rada Powiatu poszerzyła swoje przedstawicielstwo w

Dyrektor Kazimierz Czyż ma wypracować dodatni wynik finansowy

Radzie Społecznej POLO. Wkrótce po raz kolejny przeanalizowano sytuację jednostki. **Dyrektor informował, iż wszystkie wezwania o zapłatę należności regulowane są na bieżąco.** POLO otrzymało zgodę na zbycie nieruchomości w Szczecinku. Do dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku wystąpiono z prośbą o podjęcie negocjacji w sprawie umorzenia odsetek i ratalnej spłaty zobowiązań. ZUS odpowiedział, iż sprawa ta wykracza poza jego kompetencje.

W terminie późniejszym dyrektor POLO uzyskał jednak zgodę i podpisał z ZUS umowę o ratalnej spłacie zadłużenia, łącznie z odsetkami. POLO częściowo spłaciło zadłużenie wobec tego wierzyciela ze środków uzyskanych po sprzedaży nieruchomości w Szczecinku.

W lipcu pojawiła się nowa nadzieja, bo podjęta została inicjatywa ustawodawcza w celu nowelizacji ustawy o zakładach opieki zdrowotnej poprzez zmianę treści przepisów w taki sposób,

aby dotychczasowe zapisy mówiące o likwidacji samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej zastąpić postępowaniem zbliżonym do ogłoszenia upadłości. Układ taki pozwalałby na kontynuowanie działalności, i dawał możliwość chociaż częściowego zaspokojenia należności wierzycieli. Pojawiła się też nadzieja, że Sejm uchwali wyższą składkę na ubezpieczenia zdrowotne, która umożliwi placówkom służby zdrowia pokrywanie rzeczywistych ich kosztów.

Gdy czekano na rozstrzygnięcia legislacyjne, dyrektor POŁO powiadomił Zarząd Powiatu, iż w jego zakładzie powstała spółka AUXILIUM, która zainteresowana jest przejęciem części usług medycznych. Nie wróżyło to niczego dobrego POŁO. W sierpniu odbyło się wspólne posiedzenie Zarządu Powiatu i Rady Społecznej. Zarząd zobowiązał dyrektora do natychmiastowego rozwiązania spornych kwestii pomiędzy zakładem a lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej poprzez negocjowanie dotychczasowych umów cywilno-prawnych i zakończenie konfliktu.

We wrześniu wystąpiono do dyrektora Oddziału ZUS w Słupsku o wycofanie obciążenia hipotecznego z nieruchomości w Koszalinie. Poinformowano ZUS, iż dyrektor POŁO podjął próbę sprzedaży tej nieruchomości w celu zdobycia środków na spłatę długów. Jednak ze względu na obciążenia hipoteczne nieruchomości każda z rozpoczętych transakcji kończyła się niepowodzeniem.

W tej sytuacji wystąpiono do Ministra Zdrowia z pytaniem, czy SP ZOZ może skorzystać z możliwości oddłużenia z tytułu zaległości w regulowaniu należności wobec ZUS przewidzianych w ustawie o restrukturyzacji należności publicznych, uchwalonej 30 sierpnia br.? Jeśli nie to, czy na szczeblu centralnym czynione są jakiekolwiek postępowania aby stworzyć zadłużonym ZOZ ścieżkę podobną do tej, jaką przewiduje powyższa ustawa?

Nie otrzymano jednoznacznej odpowiedzi na tak postawione pytania. Mimo to w starostwie, w oparciu o nowo uchwaloną ustawę i orzecznictwo NSA i Sądu Najwyższego oraz prasowe wyjaśnienia wiceminister Ireny Dźóg, przygotowano projekt w sprawie oddłużenia POŁO i sprawa jest w toku. Zadłużenie POŁO wobec różnych wierzycieli, w tym głównie ZUS wynosi obecnie, per saldo ok. 1.600 tys. zł i – jak się ocenia – bierze się przede wszystkim z tego, iż środki finansowe z kas chorych nie pokrywają w pełni kosztów funkcjonowania placówki. Niedobór ten powoduje perturbacje placowe i rodzi wewnętrzne konflikty.

Materiał przygotowany przez Wydział Organizacyjno-Prawny

Pożyczki na pierwszą pracę

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Słupsku bezrobotni absolwenci mogą składać wnioski o małą pożyczkę udzielaną na preferencyjnych warunkach przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Mikropożyczki dla absolwentów to wynik umowy podpisanej w lipcu br. pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Przeznaczone są one na rozpoczęcie własnej działalności przez absolwentów lub dla pracodawców chcących zatrudnić absolwentów. Do końca tego roku na ten cel przeznaczone są 32 miliony złotych. O pożyczkę mogą ubiegać się również grupy absolwentów chcących wspólnie utworzyć firmę. Minimalna kwota kredytu to 5 tys. zł, maksymalna - 40 tys. zł. Udzielany jest on na okres do 36 miesięcy z możliwością karencji spłaty do pół roku. Oprocentowanie na 29 września br. wynosiło 6,37proc. w skali roku i było zmienne. Pożyczka może być przeznaczona na zakup wyposażenia, materiałów, adaptację pomieszczeń, itp.

Wniosek powinien zawierać: opis przedsięwzięcia, cel na który zostaną przeznaczone pieniądze, zaświadczenie o statusie bezrobotnego absolwenta, informację o miejscu prowadzenia działalności, odpis dyplomu ukończenia szkoły, informacje o stosunku do służby wojskowej, stanie cywilnym oraz propozycję zabezpieczenia spłaty. W przypadku, gdy o pożyczkę ubiega się grupa absolwentów, plan przedsięwzięcia powinien być wspólny, a pozostałe dokumenty wymagane są od każdego z pożyczkobiorców.

Pieniądze z kredytu wypłacone będą po formalnym zarejestrowaniu przez absolwenta działalności gospodarczej, natomiast przedsiębiorca zobowiązany jest zatrudnić absolwenta w ciągu miesiąca od uzyskania pożyczki i na okres nie krótszy niż czas jej spłaty. Uzyskaną pożyczkę trzeba zagospodarować w ciągu miesiąca, pożyczkobiorca na żądanie banku musi przedstawić faktury za zakupiony sprzęt, modernizację obiektów itp. Pożyczka nie może być przeznaczona na wypłatę wynagrodzenia dla zatrudnionego absolwenta.

Wnioski można składać bezpośrednio w oddziałach banku (Gdynia, ul. 10 Lutego 33, Sopot, al. Niepodległości 764, Gdańsk, ul. Szeroka 119/120) lub w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słupsku przy ul. Fabrycznej 1 (pok. 33). Pod tym adresem, jak również pod numerem telefonu 845-67-94 absolwentom udzielane są bliższe informacje na temat pożyczki.

Do końca września br. wnioski na takie pożyczki pobrało już dziesięciu absolwentów, ale nie wpłynął jeszcze żaden wniosek wypełniony. Jak nam powiedział pracownik banku w Sopocie, praktycznie każdy, kto złoży wymagane i prawidłowo wypełnione dokumenty, powinien otrzymać pożyczkę. W sytuacji tak dużego bezrobocia, również wśród absolwentów kończących swoją edukację, dobry pomysł na działalność i pomoc w postaci kredytu na jej uruchomienie, może być receptą na pierwszą pracę.

**Marcin Horbowy
Powiatowy Urząd Pracy
w Słupsku**

Zdrowie wiejskich kobiet

Od kilku lat rośnie ranga profilaktyki w zwalczaniu chorób nowotworowych. Szczególnego znaczenia nabiera ona w przypadku zachorowań kobiet na raka piersi. Również w mieście Słupsku i powiecie słupskim coraz więcej organizacji i instytucji, nie tylko medycznych, zaangażowanych jest w propagowanie wiedzy na ten temat i profilaktycznych badań, jako najlepszej i najtańszej metody ograniczania choroby.

Szczególną aktywność w tym względzie przejawiają fundacje i stowarzyszenia kobiece. Powiat słupski, wykonując określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, w zakresie promocji i ochrony zdrowia, realizuje zadania uwzględniające założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 1996-2005. W oparciu o ten program w starostwie opracowany został „Powiatowy Program Zdrowego Stylu Życia na lata 2000-2002”, który zakłada poprawę jakości życia ludności oraz tworzenie mocnego lobby samorządów, instytucji i organizacji zajmujących się ochroną zdrowia oraz promujących zdrowy styl życia.

Jednym z ośmiu tzw. celów operacyjnych programu jest usprawnienie wczesnej diagnostyki i zwiększenie efektywności leczenia nowotworów złośliwych. Realizację tych zadań starostwo słupskie rozpoczęło w 1999 roku akcją badań mammograficznych dla kobiet wiejskich. Przebadanych zostało wówczas 128 pań. Dostrzegając jednak poważny problem, jakim jest rak piersi, wspólnie ze Stowarzyszeniem Kobiet po Mastektomii „Amazonka” w grudniu 1999 roku przystąpiono do konkursu ogłoszonego przez Pomorską Regionalną Kasę Chorych w Gdańsku. Powiatowy program pn. „Zapobieganie chorobom raka u kobiet wiejskich „Mammograf 2000” został przyjęty do realizacji w 2000 roku. Badaniami objęto wówczas 514 kobiet z grupy wiekowej 51 - 60 lat. Łączny koszt przedsięwzięcia zamknął się kwotą 27 345 zł. Poza prowadzeniem badań, organizowane były spotkania edukacyjne dla kobiet w gminach. Odbyły się prelekcje na temat zachorowania na nowotwory. Prezentowano film pt. „Samobadanie piersi - Zrób to dla siebie” i sposób samobadania na fantomach piersi.

Prelekcje prowadzili specjaliści onkolodzy: lekarz medycyny **Ryszard Kwiatkowski** - ordynator Oddziału Chemioterapii Onkologicznej Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Słupsku (obec-

nie Wojewódzki Szpital Specjalistyczny), **prof. Roman Czekanowski** z Instytutu Onkologii w Warszawie. Powiat wspomagała też p. **Wiesława Gajewska** ze Stowarzyszenia Kobiet po Mastektomii „Amazonka”.

Celem tych spotkań było dostarczenie kobietom wiedzy na temat samokontroli i badań profilaktycznych oraz wiedzy niezbędnej do podejmowania właściwych i świadomych decyzji na temat własnego zdrowia. Na bezpłatne badania kobiety zapraszane były imiennie.

W 2000 roku, poza programem „Mammograf 2000”, dzięki współpracy z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa w Gdańsku, badaniami objęto dodatkowo 62 kobiety z gminy Ustka, wywodzące się ze środowiska popegeerowskiego. Badania te prowadzone były w grupie kobiet powyżej czterdziestego roku życia. W 2001 roku mieszkanki powiatu słupskiego miały możliwość także skorzystania z bezpłatnych badań – tym razem w ramach wspólnie realizowanych programów z Pomorską Regionalną Kasą Chorych w Gdańsku oraz Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa w Gdańsku.

Badania mammograficzne z Pomorską Regionalną Kasą Chorych prowadzone były pod hasłem „Jesteś Tego Warta - Zbadaj Swoje Piersi”. Objęto nimi 248 (na 428) kobiet z rocznika 1947. Koszt tych badań wyniósł 13.211 zł, sfinansowali je organizatorzy, tj. starostwo i Pomorska Regionalna Kasa Chorych w Gdańsku. Natomiast program realizowany wspólnie z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa adresowany był do kobiet z grupy wiekowej 45-60 lat (roczniki 1941-1956). Badaniami, których łączny koszt wyniósł 25 000 zł, zostało objętych w sumie 566 kobiet.

W bieżącym roku kontynuowane są również przesiewowe badania mammograficzne dla kobiet z gmin powiatu słupskiego. Przedsięwzięcie, przy współudziale Pomorskiej Regionalnej Kasy Chorych w Gdańsku, prowadzone jest także w ra-

mach programu „Jesteś Tego Warta - Zbadaj Swoje Piersi”. Tym razem badaniem objęte zostały kobiety z roczników 1946 i 1948. Skorzystało z nich już 206 pań (na 892 w tej grupie). Połowę kosztów dofinansowała Pomorska Regionalna Kasa Chorych w Gdańsku.

Prowadzone głównie w Zakładzie Radiologii Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Słupsku badania mają na celu zwiększenie wykrywalności zmian nowotworowych we wczesnych stanach zaawansowania choroby.

Ogółem w latach 1999 – 2002 w powiecie słupskim, w ramach omawianych programów, wykonano 1724 badania mammograficzne. Wykryto 21 zmian złośliwych nowotworowych – 4 zmiany w 2000 roku i 17 w roku 2001. Jak ważne są to działania, nie należy chyba nikogo przekonywać. Wykryte zmiany świadczą o potrzebie ich kontynuacji.

Programy profilaktyczne przyczyniają się do zwiększenia wykrywalności wczesnych stanów zaawansowania choroby nowotworowej. Obniżony zostanie wskaźnik śmiertelności lub trwałego okaleczenia z powodu raka piersi u kobiet wiejskich, który jest obecnie jedną z najczęstszych przyczyn zgonów kobiet w wieku 35-59 lat. Umierają głównie kobiety w średnim wieku i by temu zapobiec nie wystarczy już tylko namawiać panie do samodzielnego poddawania się badaniom. Niezbędne są też działania zachęcające do bezpłatnej diagnostyki. Problem jest bardzo poważny, bo w Polsce co roku zapada na nowotwór piersi ponad 10 tysięcy kobiet, a w walce z tą chorobą jest niezwykle ważne wczesne jej wykrycie.

Danuta Rolbiecka
Wydział Rozwoju, Promocji
Powiatu i Zdrowia

Tekst ten został wygłoszony na IV Konferencji „Świadomie walczymy z rakiem piersi” zorganizowanej 11 października br. przez Urząd Miejski w Słupsku i Ruch Kobiet do Walki z Rakiem Piersi „Euro-paDonna”.

Akcja pożyteczna, ale brakuje sponsorów

Światelko na tornistrze

We wrześniu ponad 450 tysięcy pierwszoklasistów otrzymało od PZU odbłaskowe znaczki, które po przymocowaniu do tornistra, plecaka czy ubrania znacznie poprawiają widoczność po zmroku na drodze. Odblaski są szczególnie potrzebne dzieciom mieszkającym na wsiach, wśród których - jak wynika ze statystyk - wypadkowość jest największa.

Fot: S. Żabicki

Dzieci ze Słonowic otrzymały od policjantów książeczki popularyzujące bezpieczne poruszanie się w ruchu drogowym

Jesień i zima to okres trudny i niebezpieczny dla dzieci uczęszczających do szkoły, szczególnie dla najmłodszych klas. W najgorszej sytuacji są dzieci chodzące do szkoły na piechotę. Późny świt i wczesnie zapadający zmierzch oznaczają, że nierzadko chodzą do szkoły lub ze szkoły w ciemnościach. Jak bardzo jest to niebezpieczne na drogach publicznych, na których panuje coraz większy ruch samochodów, każdy z nas zdaje sobie sprawę. Okazuje się, że w dość prosty, choć jeszcze przez wielu niedoceniany sposób, można sprawić, by dzieci o zmierzchu były lepiej widoczne dla kierowców pojazdów. Małe światelko odbłaskowe cza-

sem może uchronić małego przechodnia przed najgorszym.

Na początku września ruszyła druga edycja ogólnopolskiej akcji prewencyjnej „Odblaskowe Pierwszaki”, której podstawowym celem jest poprawa bezpieczeństwa dzieci na drogach. Akcja finansowana jest z funduszu prewencyjnego spółek Grupy PZU, w skład której wchodzi PZU S.A. i PZU Życie S.A.. Patronat nad akcją objęli premier **Leszek Miller**, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, Komenda Główna Policji oraz Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Przedstawiciele PZU szacują, że w tegorocznej edycji bierze udział ponad 450 tys. pierw-

szoklasistów z całej Polski. Wśród nich są dzieci z powiatu słupskiego. Do szkół przyjeżdżają przedstawiciele PZU, policjanci, nierzadko też przedstawiciele samorządów gminnych. Dzieci otrzymują światelka odbłaskowe, dowiadują się, jak bezpiecznie poruszać się po drogach.

Jedną z placówek oświatowych, które pozytywnie odpowiedziały na apel PZU, jest Szkoła Podstawowa w Słonowicach. Szkoła gościła przedstawicielkę PZU w Słupsku, **Annę Mularczyk-Sej**, funkcjonariuszy policji z kobylnickiego Zespołu Dzielnicowych Komisariatów w Kępicach – st. posterunkowego **Zbigniewa Łozyka** i aspiranta **Sławomira Ko-**

ciąg dalszy na str.18

syla oraz sekretarza gminy Kobylnica **Jana Plutowskiego**. Inauguracja akcji „Odblaskowe pierwszaki” połączona była ze ślubowaniem dzieci z pierwszej klasy. Po pasowaniu na ucznia i potwierdzeniu

dzie hasło „Noś odblaski, świeć przykładem”. Scenariusz przedstawienia również będzie oceniany w ogólnopolskim konkursie.

- Jednym z powodów stworzenia programu „Odblaskowe Pierwszaki” jest, wynikający z Prawa o Ruchu Drogowym, obowiązek używania elementów odblaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu przez dzieci do 15 roku życia – powiedział **Tomasz Fill**, p.o. rzecznika prasowego PZU SA.

- Na szczęście, odpukać, nie było w tym roku ani w ubiegłym przypadku potrącenia dziecka idącego do szkoły przez samochód, ale licho nie śpi – powiedział nam podkomisarz **Krzysztof Duszkiewicz**, szef Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Słupku, obejmującej powiat słupski. – Dlatego policja włącza się do akcji „Odblaskowe Pierwszaki”. W ubiegłym roku funkcjonariusze policji jeździli do wszystkich szkół, gdzie rozma-

wie. W 2001 roku wydarzyło się o 1.115 wypadków mniej niż w 2000 roku - spadek o ponad 13 proc. Liczba ofiar wypadków zmniejszyła się z 265 w 2000 roku do 236 dzieci w roku ubiegłym - spadek o 11 proc. Liczba rannych dzieci zmalała również - o 11,5 proc.

- Na uwagę zasługuje fakt, że liczba wypadków zmalała szczególnie w miesiącach jesiennych, od IX do XI 2001 roku, czyli w czasie trwania akcji „Odblaskowe Pierwszaki” – dodaje **Tomasz Fill**.

W omawianym okresie liczba dzieci, które poniosły śmierć w wypadkach drogowych zmalała o 38 proc, a liczba rannych zmniejszyła się o 16,5 proc. Ogólnie liczba wypadków spadła o 17,5 proc.

Program poza bezpośrednim działaniem prewencyjnym ma także charakter edukacyjny. We wrześniu do 16 tys. szkół podstawowych rozesłano specjalne „odblaskowe paczki” zawierające: kasety video z filmem edukacyjnym i książeczki do kolorowania uczące zasad bezpiecznego poruszania się po drodze, plakat informujący o konkursach plastycznych, kalendarz ścienny, plany lekcji i ankietę-rebus.

W ramach akcji przygotowano również grupowy konkurs plastyczny dla uczniów klas pierwszych, utrwalający zdobytą wiedzę. Jego hasłem przewodnim jest: „Po zebrze i gęsiego, kto doda coś do tego”. Warunkiem udziału w tej zabawie jest prawidłowe rozwiązanie rebusów znajdujących się w „odblaskowej paczce”. Zbiorowa praca może być wykonana dowolną techniką. Dla nauczycieli stworzono specjalny konkurs na scenariusz przedstawienia teatralnego, którego tematem będzie bezpieczna droga do szkoły z odblaskami. Wydrukowane zasady konkursów wraz z kuponami zgłoszeniowymi znajdują się w „odblaskowych paczkach”, a także na stronach internetowych PZU SA, PZU Życie SA oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu. Dla zwycięzców przygotowano nagrody – wycieczkę dla całej klasy do EuroDisneylandu w maju 2003 oraz dla trzech nagrodzonych nauczycieli – wycieczki do Paryża.

Pierwszą edycję akcji zorganizowano w ubiegłym roku. „Odblaskowe paczki” dotarły wtedy do 17.764 szkół, a odblaski otrzymało ponad 500 tys. pierwszoklasistów. Na konkurs zgłoszono 2.474 prac, z których wyłoniono 70 laureatów. Nagrodami dla zwycięzców była wycieczka do Paryża i EuroDisneylandu. Ponadto pierwszaki wraz z opiekunami zostały zaproszone na Wielką Odblaskową Galę, która odbyła się w Kompleksie Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

Jolanta Majerowska
Szkoła Podstawowa w Słonowicach

St. posterunkowy Zbigniew Łozyk, funkcjonariusz policji z kobylnickiego Zespołu Dzielnicowych Komisariatów w Kępicach pasuje symbolicznym lizakiem uczniów klasy I Szkoły Podstawowej w Słonowicach na „Odblaskowych Pierwszaków”

Fot. H. Świątek

roty ślubowania odciskiem kciuka na klasowym tablo, wszyscy obejrzeni występ teatralny „Kurtynka”, w którym zaangażowani są uczniowie klas II-III. Inscenizacja dotyczyła bezpieczeństwa dzieci w drodze do szkoły. St. posterunkowy Z. Łozyk udzielił uczniom wskazówek, dotyczących zasad poruszania się po drogach publicznych. Przedstawicielka PZU, A. Mularczyk-Sej przekazała dzieciom światła odblaskowe i kolorowanki, tematycznie związane z bezpieczeństwem na drodze. Niespodziankę sprawili im też policjanci, którzy podarowali maluchom maskotkę – słonika „Popo” oraz książeczki dotyczące ruchu drogowego. Na koniec pan policjant pasował uczniów symbolicznym lizakiem na „odblaskowych pierwszaków”.

Teraz dzieci zajmą się przygotowaniem pracy plastycznej na ogólnopolski konkurs PZU „Wasza droga do szkoły”. Później wystąpią na forum szkoły w inscenizacji, której przewodnią myślą bę-

wiali z uczniami o zasadach bezpiecznego poruszania się po drogach publicznych. Rozdawaliśmy dodatkowo światełka odblaskowe uczniom trzech pierwszych klas, ufundowane przez sponsorów, m.in. firmę Scania-Kapena ze Słupska, która jako pierwsza włączyła się do tej akcji. Potem dołączyły inne firmy. W sumie rozdaliśmy około 7 tysięcy takich światełek. One zdają egzamin – noszone na tornistrach czy kurtkach znakomicie odbijają światło reflektorów. W tym roku, jeśli nie liczyć PZU, brakuje sponsorów, a chętnie służylibyśmy znowu pomocą przy kolportowaniu tych światełek.

Jak wynika z danych Komendy Głównej Policji, w całym udziale dzieci zmalała w roku 2001 w porównaniu do roku 2000.

- Wyniki są zachęcające i potwierdzają, że akcja prewencyjna przynosi rezultaty – komentuje **Marek Konkolewski**, podinspektor z Zarządu Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji w Warsza-

Sprzątanie w Słonowicach

W dniach 20 – 22 września br. odbyło się kolejne „Sprzątanie Świata”. Idea tej akcji narodziła się w Australii, lecz już od kilku lat skutecznie rozwija się w naszym kraju.

Tegoroczne sprzątanie odbywało się pod hasłem „Recykling – to się nam opłaca”. Pod tym pojęciem rozumiemy powtórne wykorzystanie odpadów, na przykład makulatury, szkła i tworzyw sztucznych. Oczywiście, po wcześniejszej ich segregacji. W dobie gwałtownego wzrostu liczby używanych różnych produktów, pomysł ten jest godny naśladowania.

W wielkim sprzątaniu w Słonowicach brali udział uczniowie Szkoły Podstawowej. 23 września, w pierwszym dniu kalendarzowej jesieni, mimo bardzo wietrznej pogody, grupa ponad 200 dziewcząt i chłopców razem z wychowawcami porządkowała okoliczne tereny. Porządku poprzedził krótki apel poświęcony problematyce recyklingu.

Młodzież sprzątała m.in. teren wokół budynku szkolnego i przystanku PKS, a także drogę i pobocze w kierunku Dobrzęcina, Runowa Sławieńskiego oraz przy stacji PKP w Słonowicach.

Opa-kowania szklane i plastikowe segregowano i wrzucano do specjalnych pojemników. Makulaturę, a także pozostałe odpady umieszczono w oddzielnych, specjalnie przygotowanych workach, które następnie zostały wywiezione transportem zorganizowanym przez Urząd Gminy w Kobylnicy do miejsca przeznaczenia.

Z inicjatywy dyrektora szkoły Jolanty Bajorskiej oraz przedstawicieli Rady Rodziców wymalowano ogrodzenie wokół

szkoły. Prace te wykonał grupa rodziców i nauczycieli.

Po zakończeniu wielkich porządków, na terenie szkoły zorganizowano Festyn Jesienny, którego atrakcjami były m. in. ognisko, pieczenie ziemniaków, inscenizacje o tematyce jesiennej oraz liczne kon-

Młodzież zbierała śmieci

kursy z nagrodami. Akcja sprzątania świata jest niewątpliwie bardzo pożyteczna, lecz nic nie zastąpi codziennej dbałości o porządek i estetykę otoczenia.

Irena Korczyńska
Szkoła Podstawowa w Słonowicach

Podczas jesiennych agrotargów w Strzelinie rozstrzygnięto konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów na temat "Unia Europejska w oczach małego artysty".

Choć temat nie był łatwy to konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem. Wpłynęło aż 167 prac z sześćdziesięciu ośmiu szkół podstawowych i dziewięćdziesięciu dziewięciu gimnazjów. Jury pracujące pod kierownictwem **Ingi Ka-walek** przyznało w kategorii szkół podstawowych pierwsze miejsce **Marzenie Gołębiewskiej** ze Szkoły Podstawowej w Zaleskich, drugie - **Paulinie Jakubiak** ze Szkoły Podstawowej w Głobinie, a trzecie - **Pawłowi Macieszowi** ze Szkoły Pod-

Unia w oczach dzieci

stawowej w Łubnie w gminie Kołczygłowy.

W grupie uczniów gimnazjum za najciekawsze uznano prace **Katarzyny Kocaj** z Gminazjum nr 9 w Słupsku. Wszyscy laureaci otrzymali piękne dyplomy i nagrody rzeczowe.

Konkurs pokazał, że tematyka Unii Europejskiej nie jest dzieciom obca. Sporo czasu poświęcają jej pewnie szkoły. W domach dzieci zapewne też spotykają się z tym tematem, bo niektóre prace nawiązywały bezpośrednio do konkretnych problemów. Większość ujmowała jednak temat w znaczeniu ogólnym. (z)

Młodzi laureaci konkursu: od lewej: Marzena Gołębiewska, Paulina Jakubiak i Paweł Maciesz

... A rodzice malowali ogrodzenie wokół szkoły

Wyróżnieni za dobrą promocję

Na Zamku w Gniewie odbyła się uroczystość wręczenia nagród marszałka województwa pomorskiego Jana Zarębskiego za aktywny udział w kreowaniu wizerunku Pomorza oraz organizację przedsięwzięć na rzecz rozwoju turystyki w województwie pomorskim.

Miło nam poinformować, że z regionu słupskiego takie wyróżnienia otrzymali: Biuro Promocji Ustki, Biuro Promocji

cji takich imprez, jak: "Czarne Wesele", "Dni z muzyką i chlebem", "Dni rzemiosł i technik", "Pożegnanie lata - "Jesień się

gie wydanie folderów. Niedawno uczestniczyło w realizacji krajowej imprezy pn. "VI Święto Ryby" w Słupsku i V Międzynarodowej Konferencji Bałtyckiej.

Za dotychczasową działalność otrzymało już nagrodę "Przebiśnieg 98" prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki oraz Polskiej Agencji Promocji Turystyki, nagrodę "Złote Bramy Gdańskie 99" przyznaną przez marszałka województwa pomorskiego oraz dyplom uznania "Za zasługi dla Turystyki" przyznany przez Ministra Gospodarki w 2002 roku

Drugi laureat, redaktor **Ireneusz Wojtkiewicz** od wielu lat popularyzuje turystykę rowerową. Jest inicjatorem utworzenia tras rowerowych "Szlakiem Zwiniętych Torów" (po starych nasypach kolejowych) oraz organizatorem wielu rajdów rowerowych o randze krajowej i międzynarodowej wyznaczonymi trasami. **Opracował i wydał dwa przewodniki turystyczne po popularyzujące trasy: "Rowerem po Ziemi Słupskiej" i "Nadmorski Przewodnik Rowerowy".** Oba przewodniki ukazały się nakładem Wydawnictwa "Region" z Gdyni. Pierwszy, wydany w 1999 roku, opisuje 14 malowniczych tras rowerowych, które autor jako pierwszy sam pokonał. Drugi ukazał się w 2000 roku i zawiera szczegółowy opis 15 tras wiodących szlakami "Zwiniętych Torów", "Krainy w kratę" i "Najstarszych elektrowni wodnych w Europie". Jest on także autorem wiele interesujących artykułów prasowych popularyzujących turystykę rowerową. **Promuje od wielu lat ten rodzaj czynnego wypoczynku ze szczególną pasją, zupełnie bezinteresownie, bo sam lubi jazdę rowerem i chciałby zachęcić do niej jak najwięcej mieszkańców regionu.** Jest dwukrotnym laureatem nagrody "Kosa" przyznanej przez Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki za najciekawsze inicjatywy promujące turystykę regionalną. Jest aktywnym członkiem Stowarzyszenia Produktów Markowych Turystyki Wiejskiej "Słupia". **Jego publikacje, zwłaszcza prasowe i popularyzacja walorów turystycznych regionu, przyczyniły się do większego zaangażowania samorządów lokalnych w poprawę infrastruktury turystycznej i estetyki opisywanych tras. (z)**

w Łebie, Stowarzyszenie Produktów Markowych Turystyki Wiejskiej „Słupia” w Słupsku, oraz indywidualnie dziennikarze „Głosu Pomorza” – **Konrad Remelski** z Miastka i **Ireneusz Wojtkiewicz** ze Słupska.

Pragniemy przybliżyć działalność naszych słupskich laureatów. **Stowarzyszenie Produktów Markowych Turystyki Wiejskiej "Słupia"** istnieje od stycznia 1998 roku. Działalność merytoryczną rozpoczęło w marcu. Zgodnie ze statutem i swą nazwą, główny nacisk kładzie na rozwój produktów markowych w turystyce wiejskiej. Promuje szczególnie dwa produkty: "Krainę w kratę" i "Szlak najstarszych elektrowni wodnych w Europie".

Od początku stowarzyszenie dużą wagę przywiązuje do promocji regionu. **Wydawało dwa foldery pt. "Kraina w Kratę" i "Szlak najstarszych elektrowni wodnych w Europie".** Prezentowało wystawy m.in. na I Targach Agroturystycznych w Warszawie oraz na Międzynarodowym Zlocie Campingu i Karawaningu - 60 FICC Rally w Łebie. Ściśle współpracuje z Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach w zakresie organiza-

pyta, co lato zrobiło". Współpracuje też z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Smołdzinie przy tworzeniu zespołu "Rowokół", prowadzi szkolenia z zakresu tańca i śpiewu kaszubskiego.

Stowarzyszenie „Słupia” organizuje również szkolenia dla liderów turystyki wiejskiej. Było inicjatorem i realizatorem programu w zakresie oznakowania szlaków turystycznych pieszych i rowerowych, ratowania "ginących zawodów". Sponsoriowało pobyty weekendowe w kwaterach agroturystycznych na I i II Jarmarku Agroturystycznym w Warszawie oraz na Balu Turystyki w Gdańsku. **Wspierało starania Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku o pozyskanie zagrody nr 8 w Swolowie na zagrodę muzealną.**

W 2002 roku stowarzyszenie "Słupia", we współpracy z samorządami gminnymi kontynuuje program oznakowania szlaków rowerowych w "Krainie w kratę". Wspólnie z samorządami gminnymi stawia też wiaty postojowe na trasie szlaków rowerowych. Zdobyło pieniądze na budowę sanitariatów w Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach. Przygotowuje dru-

„Kaszébscze odzéwk”

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi efektywniejszego i bardziej dostępnego wsparcia, zmusiło Dom Pomocy Społecznej w Lubuczewie do opracowania projektu: „Rehabilitacja na bazie kaszubskiej kultury etnicznej”.

Zespół „Kaszubskie echo” prezentuje obrzędy i zwyczaje regionu

Fot: K. Rudowski

Organizacja pracy, treści dydaktyczne, procedury osiągania celów i przewidywane osiągnięcia, oparte są o edukację regionalną. Program stwarza wiele możliwości poszukiwania przez kadrę terapeutyczną nowych dróg urzeczywistniania celów edukacyjnych. Stosowanie tzw. kręgów tematycznych,

ścieżek edukacyjnych oraz innych form i metod rehabilitacji psychofizycznej – ułatwia osiągnięcie celów, do których należą: zapobieganie procesowi „koszarowości” oraz rozwój uzdolnień artystycznych poprzez kontakt ze sztuką i kulturą kaszubską.

Uzyskanie zgody na dostępność

mieszkańców do bogactwa naturalnego Słowińskiego Parku Narodowego, a także Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach i życzliwa deklaracja współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Smołdzinie - to kolejna możliwość dla poczynić.

Powstały w Domu Pomocy Społecznej zespół artystyczny „Kaszubskie Echo” już prezentuje obrzędy i zwyczaje regionu. Zespół ten spotkał się z ogromnym zainteresowaniem na „Przeglądzie Dobrobytu Kulturalnego Domów Pomocy Społecznej w Chmielnie”. Był też prezentowany w programie 2 Telewizji Polskiej.

Klemens Rudowski
Dom Pomocy Społecznej
w Lubuczewie

„Kaszubskie echo” w ... kaszubskim tańcu

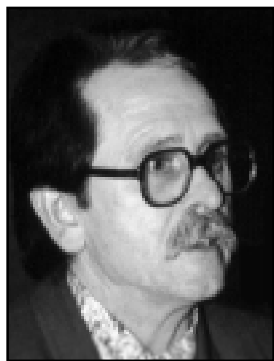
Fot: K. Rudowski

Uczestnicy zespołu polubili ludowe stroje

Fot: K. Rudowski

Trenowy ukłon pamięci

K i e d y poeta angażuje się do napisania trenu czy elegii - już w samym zamysle skradła on swoje uczucia do bliskiej osoby, która nie żyje. Szanuję te akcenty;

choć nie są łatwe w obecnym paraliżu polskiej kultury. Dlaczego? Bo słowo, tworzone przez poetę, jest kulturą - chyba ze wszystkich dziedzin sztuki najbardziej żywą tkanką.

Jerzy Fryckowski, przy każdej publikacji nie podpisuje się „Jurek”. W tym przypadku uczynił zwrot ku przeszłości, ku czasom dzieciństwa i młodości. Tak go nazywają matka - i przez to pragnął zachować pewnie tę wierność, słysząc nadal jeszcze dzisiaj głos swojej matki. Ta delikatna powłoka w przekazie wiersza, jest niczym innym jak dowodem odwzajemnionej miłości. Osiemnaście numerowanych wierszy połączone grafikami Klary Stolp, nazwał po prostu „Treny”. To szlak artystycznej treści, dość mocno wryty, niczym korzenie (w ciele matki), do jedynej zaufanej i, niepowtarzalnej...

W „Trenie I”, poeta ujawnia ból: „Matko, to słowo martwe... „Fizycznie tak, lecz duchowo Matka jest zawsze w pobliżu. Poeta skarży się dalej: „I chociaż będę wołał, nawet tysiąc razy, / zwykłego słowa „Matko” nie podwoję echem”. W „Trenie II” jest pytanie: „Jak mam podejść do Ciebie, gdy ktoś stoi murem. / Tutaj z uczuciem syna nikt nie zwykł się liczyć”. Ten trafny osąd w procesie rozłąki, na zawsze, poeta oskarża słabą ludzką naturę, ku zakończeniu drogi... Dalej, nie ma drogi; pozostaje żal. W „Trenie III” poeta się buntuje: „Jeszcze mi czas przechodni włosów nie wybielił. (...) / ale nie chce popękać mej rozpacz bryja”. - Kotłują się myśli i rozważania. Autor tych fragmentów w bezradności swej szuka przyczyn, nie oskarżając za to Boga, że Matka w cierpieniach musiała odejść, w trakcie bezradnej fachowości w szpitalu wobec choroby... Poeta - syn jest światły na tyle, iż Stwórca nie jest temu winien. To tylko wypadek od życia na ziemi. Ale

tylko na ziemi. Serce gaśnie - ten najważniejszy instrument w człowieku. W „Trenie IV” zbliża się nagle (żywe światło)!: „Matko, zbudziłaś mnie dziś dotykem w policzek...” Na moment trwa nadzieja połączenia się. Głód dotyku matki jest tu bardzo widoczny.

W bardzo pięknym „Trenie XVI”, wręcz liryką uciśzoną w klasycznym ujęciu poeta doskonałą toniką szepce: „Matko, usiądź przy Józku w kacie obok pieca, / ogrzeję Twoje dłonie czarnej kawy szklanką, / lampa rzuci jak zwykle nasz cień na słomiankę, / figlarny blask do oczu będzie się zalecał.”

Nie omieszczał poeta poświęcić strof, kilka wyrwanych (życiodajnych nawarstwionych uczuć) ze strony ojca - który był niegdyś jedynym mężczyzną, tarczą życia dla jego matki. Był najpierw mężczyzną, którą wyszukał i wybrał, by służyła przez życie jemu, a on jej.

Poeta uzewnętrznia cmentarny świat ciszy. Na stronie 19 jest niesamowite skojarzenie, wręcz warsztatowo głębokie: „Gdy prostokąty mogił kapuśniak pokropi / otulę dłońmi znicze spalone w połowie. / W jednym się jak desperat świerszcz polny utopił”. Przyznam, iż dotknął mnie ten na raz podwójny dramat zakończony tragedią w obu przypadkach, utraty też życia niewinnego - w tym przypadku - świerszcza. Przecież przybył, by

odegrać koncert na wybranej przez siebie... mogile! Czy wiedział, że akurat i on tak skończy?

Nie wiem, jak zakończyć tę recenzję. Każdy upadek (czegoś), każde zagaśnięcie bliskiej osoby zapewne jest świadectwem u żyjących, czy pamiętają i, jak długo pamiętać będą. Ludzie umierają i nowe generacje się rodzą, ale fakt jest faktem, że jesteśmy niczym innym w tym świecie, jak zapożyczonym tworzywem, (przez kogoś i dla kogoś) na pewien czas na ziemi. Tak, jesteśmy gośćmi. A gość jest i... znika. Jerzy Fryckowski dowiódł, jak ważna jest ludzka pamięć o ludziach, którzy z nami już nie są. Ten osobisty ból i ja przeżyłem - czytając jego „Treny” w ukłonie pamięci.

Zygmunt Jan Prusiński

Jurek Fryckowski, „Treny”, Społeczna Oficyna Wydawnicza Literatów, AGORA Słupsk (1999).

TREN L

**Matko, kopczyku ziemi, wymarła kraino
utraconych na zawsze dziecięcych
całowań,
oziębła garści piachu dotykem
deszczowa
powstrzymaj moje oczy, nim w mo-
gile spłyną.**

**Nocna cmentarna cisza bezludnie
jałowa
wyszeptanej modlitwy, pokory
przyczyną.
Zaciskam krzykom usta i duszę się
winą,
Przerrywam nagim drzewom szu-
miące półsłowa.**

**I kuje moje uszy milczenie sosnowe,
potem opada nisko, liże chłodem
stopy,
gdzie pająki u grobu utkały osno-
wę.**

**Gdy prostokąty mogił kapuśniak
pokropi
otulę dłońmi znicze spalone w po-
łowie.
W jednym się jak desperat
świerszcz polny utopił.**

Z tomiku „Treny”.

